

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznika.
Imperij 1 do 9 peti vrt 1 D, od 10—15 peti vrt 1 D 50 p, večji inserti peti vrt 2 D; notica, posilno, izjave, reklama, prekladi peti vrt 3 D; poroka, zaroke velikost 15 vrt 30 D; kratke poudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Insertni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, priložno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisani in zadoščeno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		V Ljubljani	po pošti	Din 144—	Din 264—
12 mesecev	...	72—	72—	132—	132—
6	...	36—	36—	66—	66—
3	...	12—	12—	22—	22—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 500 p. po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Slovenska zagata.

Po volitvah 18. marca smo imeli dve poti na izbiro. Ali obnoviti koalicijsko politiko in izpeljati brez odlašanja vidovdanske ustavo, ali pa rešiti notranjo neslogo ter nato usmeriti državo za kulturno in gmotno mislo zapadnih civiliziranih držav. Radikalni so izbrali drugo pot in stopili v neobvezne razgovore s federalističnim blokom. Patriotje so pričakovali, da je petletna abstinencija in neupogljiva politika iztreznila federalistične opozicijonale in da ponujeno radikalno roko sprejmejo s hvaležnostjo ter umirjenostjo, kakor se spodobi za stranke, ki se zavedajo svojega manjšinskega stališa v jugoslovenskem parlamentarnem in politični javnosti. Dogodki poslednjih tednov pa so nas prepričali, da opoziciji ne gre za parlamentarno uveljavitev ter kompromisno rešitev našega notranje-političnega problema, to je za spravo med Beogradom, Zagrebom in Ljubljano, temveč za trmoglavo dosego nerazsodnih federalističnih načrtov in za nestrpno in slepo sovraštvo proti jugoslovanski državnosti sami.

Po vsej priliki se je radikalni spravi poizkus ponesrečil. Radiki in tudi naš klerikalni tisk sta se v tem času thega pogajanja in pravcarstva izpita državlanske lojalnosti razglašila do golega. Seznan brutalnih protidržavnih izjav, s katerim zastuplja njihova žurnalistična naša neuklopnost, je dosegel tako meho srditosti in odkritega neprijetnega jugoslovanske državnosti, da je te dni upravičeno in logično prišlo do spora med vlado in federalističnim blokom. Vlada ima svoje državne oblasti in te ji poročajo o dejanju in nehanju strank, s katerimi se pogaja. Prično je eksperimentiral federalistično časopisje, pred vsem naše klerikalno, da iz njega razvdi nezavito mišljenje svojih nasprotnikov in spozna njihove prave namene. Stališče in politično brbljanje te stranke pa ji je začelo presaditi in zadeva z jugoslovansko Makedonijo, z brezobzirno in surovo kritiko vsega, kar je beogradskega, vladnega in srbskega ter državnega. Ji je pretrgala nit potrpljenja. Zveze z Radikičem so ukinje in posledica bo, da zaide naša klerikalna stranka na krizno pot, kjer se bo morala odločiti ali za Radiča ali pa za Beograd in pozitivno sodelovanje v narodni skupščini. Klerikalci so še tako

nepametni, da pretijo z abstinenco politiko, da prav dobro vedo, da pomeni taka politika zanje smrt. Beograd in jugoslovanska država nima potrebe ozirati se na Radiča, še manj na naše klerikalce. V državi se morajo uveljaviti samo trezne sile, pametni programi, ne pa svoboda brezprimernega demagoštva in politične razuzdanosti, ki črpa uporniške sile iz hlepenja po politični oblasti in iz osebne ambicioznosti po političnem odločanju.

Baš sedaj je prilika, da izpregovorimo o našem stališču napram federalistični politiki in napram volji naroda, ki je bila izražena 18. marca. Mi smo prepričani, da je za državo, posebej še za našo, ki nosi plemenska obeležja, najbolje, ako poizkusi uresničevati manjšinsko demokracijo. Toda za tako demokracijo mora najprej opozicija izpolniti prvo predpostavko, to je treznost in stvarnost programatičnih zahtev. Med manjšinsko negacijo in večinsko afirmacijo je treba najti sredino. Naša manjšina pa noče pametnega in kompromisnega razpravljanja. Tudi še danes nima stvarnega političnega programa. In specijelno naša klerikalna stranka se ne more dčiti, da bi umela razen strankarskega demagoškega beganja postaviti stvarne želje ter zavzeti pomirljivo politično taktiko. Nasprotno, njena današnja državotvorna in novinarsko defetistična opozicija izhaja zgolj iz dejstva demokratske politike, ki jo je odrinila iz vladnih kombinacij in jo potisnila v ozadje ter v brezupnost. O klerikalnih politikih, o njihovem tisku, o njihovih programih ne morete reči, da so stvarni, da so v skladu z državno idejo (Makedonija!), da grade na skupni bodočnosti. Ves avtonomistični program klerikalne stranke je en odmev njene protisrbske prošlosti, njenega podzavestnega nasprotovanja nacionalni državnosti in politični skupnosti, kjer odločajo posvetne cilnosti.

Toda Slovenija ne sme biti nadalje prepuščena fantastični in negativni politiki klerikalne stranke. Politične prilike v narodni skupščini in v jugoslovanski javnosti nam pričajo, da smemo pričakovati popoln polom federalističnega defetizma. Čim vlada poseže po zakonu za zaščito države, bodo razdorni elementi razpadli v nič na enak način, kakor pred dvema letoma komunistični

očabneži. Svoboda velja samo za trezne programe in za dobre ljudi. Za brutalne demagoge pa znači svoboda zločin na državi in njeni narodni bodočnosti. Danes smo takorekoč brez zastopstva. In vendar je Slovenija morebiti ona pokrajina Jugoslavije, ki najbolj ječi pod stvarnimi in občutnimi potrebami sedanjega časa, pod gospodarskimi zahtevami, pod kulturnimi željami, pod socialnimi vprašanji našega industrijskega delavstva. Slovenija potrebuje avtonomije. Toda ne državopolitične in defetistične, temveč avtonomije ustvariteljnega dela, kulturnega snovanja, gospodarskega napredovanja. Skratka za Slovenec je avtonomija problem, kadar gre za iniciativno delovanje, za naš lastni aktivizem v politiki, v javnosti, v kulturi, v gospodarstvu. Zagata, v katero je zašla klerikalna stranka in ki jo za

dogledno bodočnost odraja od javnega vpliva pri nas in v Beogradu, sili napredne Slovence, da razmislijo svoj položaj, da se zganejo, da se organizirajo in da se združijo na edinem pozitivnem programu, na načrtih širokopoteznega javnega delovanja, na prosvetni iniciativi, na kulturnem snovanju, na ustvariteljnem delanju. Visokodonečega političnega brbljanja je bilo dovolj, tudi strastnega prerakanja o megljenih državopravnih postulatih smo sili. Pred nami leži naša krasna pokrajina, to dobro ljudstvo, katerega tare na tisoče gospodarskih, socialnih in duševnih potežkoč, potreb in želji, čaka na svoje napredno razumnost, na izliv pozitivnega dela in učenja iz naše univerzitetne omladine, na politiko dejanj za vsakdanje potrebe in interese.

Narodna skupščina.

Viharna debata o slovenski kulturi. — Medklci klerikalcev za avtonomijo Slovenije. — Odločni odgovori ministra za izenačenje zakonov.

— Beograd, 26. julija. (Izv.) Narodna skupščina je včeraj nadaljevala že teden dni trajajočo specijalno debato o zakonskem predlogu glede odobrenja naknadnih in izrednih kreditov. Včerajšnja debata je bila v političnem oziru značilna in zanimiva. Klerikalci porabljajo vsako priliko, da sistematično forsirajo svoje avtonomistične težnje, kako je kvaren centralizem razvoju in napredku posamičnih pokrajin. Na včerajšnji seji pa so klerikalci s podvoljenimi silami navajali na vlado z raznimi vsikili: »Dajte nam avtonomijo! Zahtevamo zakonodajno avtonomijo!« V tej kampanji za avtonomijo so klerikalci včeraj poslali v boj svoje kmečke poslance, neznatne veličine z znanjem Žebotom na čelu s čisto demagoškimi cilji, da morejo potem doma kmetu na deželi govoriti, kako uspešno varujejo njegove interese v Beogradu.

V parlamentarnih krogih pa sedaj splošno konstatirajo, da je vlada s svojim odločnim nastopom proti federalističnemu bloku zelo okrepila svoje pozicije in da se od dr. Korošca napovedana ofenziva po malem krha. Klerikalne grožnje, tako emfatično izrečene koncem prejšnjega tedna, so navaden bluf.

SEJNO POROČILO.

Skupščinski predsednik g. Liuba Jovanović je ob 9. dopoldne otvoril redno plenarno sejo narodne skupščine. Po končanih formalnostih in po odgovorih ministrov na razne interpelacije je skupščina prešla na dnevni red k razpravi o izrednih in naknadnih kreditih za ministristvo poljedelstva in vode.

Opozicija je na prejšnji seji o gospodarski politiki tega ministristva navedla razne pritožbe.

Minister Marko Trifković je kot namestnik ministra za poljedelstvo odgovarjal na razna očitanja s strani klerikalnih poslancev, izjavljajoč, da so nekatere kritike opozicije bile preostre in neupravičene. Minister je zavračal očitke, da bi bilo poljedelsko ministristvo zgolj birokratska institucija, od katere nima nihče koristi. Vlada ni mogla sprejeti predloga Gospodarskega društva o izplačilu škode po toči. Zato je izdelan poseben zakonski predlog. Med ministristvom govorom je opozicija vedno bolj živahno vsikljala in ugovarjala. Demokratje so vprašali ministra, kaj je bilo v nedeljo na Uci (vas pri Beogradu), kjer so kmetje ministra napadli zaradi povišanja zemljarine in pa zaradi flake. Tekom nadaljnega ministristvo

govora so pričeli klerikalci proti njemu z ofenzivo. Navajali so nani z raznimi medklci. Minister je bil na pripombe klerikalcev o avtonomiji primoran izjaviti:

Gospod! Zelo se ogrevate za avtonomijo. (Dr. Korošec: »Tako je! Da, da!«) Neprestano se pritožujete, kako je centralizem nemogoč, kako je uprava slaba in Slovenija razpostavljena. (Klerikalci: Tako je! Res je!) Naveden vam samo en slučaj, kako se Slovenija zapostavlja. Že leta 1919 je dobila Slovenija univerzo z 48 profesorji, 8 profesorjev je na teološki fakulteti, ki jih ima več nego stara dunajska katoliška fakulteta. (Dr. Korošec glasno in razburjeno: »Da, naša fakulteta je bolj urejena kakor dunajska!«) Drugi prijatelji! Na ljubljanski univerzi imate 5 profesorjev za slovensko književnost, več nego v Beogradu. Na beogradski filozofski fakulteti je samo eno mesto za književnost. (Dr. Korošec: Postavite jih še več!) Minister je nadaljeval: Pa pravite, da ste zapostavljeni! (Dr. Korošec: Niste sposobni organizirati univerze! Dajte jih nam, pa jih organiziramo v dveh letih!) Dr. Korošec je še nadalje ugovarjal ministru, ko je ta navajal razna druga dejstva. Radikalni poslanec je vsiknil, ko se je Korošec bahal, da klerikalci znaajo organizirati univerze: »Zakaj jih pa niste znali pod Avstrijo organizirati?« Ta vsiklj pa je minister kratko zavrnil s pripombo: »Gospod poslanec, ne potrebujem vaše pomoči!«

Po njegovem govoru je sledilo glasovanje o odobrenju kreditov. Predsednik je konstatiral, da je glasovalo 90 poslancev za odobrenje in 61 proti. S tem je odobren kredit tega ministristva v znesku 15,047,031.01 dinarjev.

Zbornica je za tem prešla k razpravi o odobrenju kreditov ministristva za šume in rude.

Posl. Kugovnik (kler.) je navajal razne pritožbe, kako ministristvo za šume in rude zapostavlja slovenske kraje, kako zanemara razmere v Trboveljskih rudnikih, kako je posebna komisija konstatirala slabe stanovanjske razmere v Trbovljah. V Trbovljah je nezadostno stanovanje, ki so v sanitarnem in higijenskem oziru zelo pomanjkljiva. Govornik je dalje navajal pritožbe o razmerah v državnih rudnikih v Velenju in Zabukovju. Končno je zahteval od ministra za šume in rude, da pri-

Conan Doyle:

10

Razpad in vstajenje svetovja.

Roman.

»Povejte mi poslednje novosti, ki ste jih čuli, predno ste zapustili London,« je izpregovoril.

»Ob desetih sem bil v uredništvu »Gazette«, sem odgovoril; »tedaj je pravkar dospela renterjeva brzojavka iz Singapura, ki je javila, da je se ona bolezen razširila po vsej Sumatri in vsled tega niso več prižgali svetilnikov.«

»Od tedaj pa se je položaj še mnogo, mnogo poslabšal, je pripomnil Challenger in pokazal na kup brzojav pred seboj; »v stalni zvezi sem z oblastmi in uredništvu, ter natanko vem, kaj se po vsej zemlji odigrava. Splošno in vneto želijo, da naj se povrnem v London, kar bi pa bilo po mojem mnenju popolnoma brezciljno. Kot sklepam iz poročil, se zastrupljenje javlja sprva v obliki duševne razdraženosti. Tudi sem izvedel, da so danes jutraj izbruhili v Parizu veliki nemiri, in tudi med delavstvom v Walesu vlada popolna zmeda. Kolikor smem zaupati sedanjim dejstvom, bo tej vseobčji razdraženosti sledilo zvišanje življenjske sile in duševne jasnoče, kar se pojavlja že pri našem mladem prijatelju. Temu bo sledila nekaj časa trajajoča zasplost, ki bo zavajala v smrt. Sodeč po svojih izkušnjah v nauku o strupih, sklepam, da se nahajajo nekaki rastlinski strupi, ki v tej obliki vplivajo na živčevje.«

»Dature,« se je oglašil Summerlee. »Čisto pravilno,« je potrdil profesor Challenger, radi znanstvene točnosti imenujmo ta strup daturon. Gospod Summerlee, vi boste imeli čast — čeprav, na žalost, šele po vaši smrti — da ste dali uničevalcu sveta, očičevalnemu sredstvu nad oblaki vladajočega vrtnarja, določno ime. Vzemimo, da so učinki daturona taki, kot sem jih pravkar orisal. Zame ni nič dvoma, da je temu strupu ves svet podvržen in da ne bo izvzeto nobeno živo bitje, kajti vse vesoljstvo izpolnjuje eter. Dosedaj je nastopila ta pojava brezvezno, ali čez nekaj ur bo že sličila naraščajoči poplavi, ki pokrije kos za kosom zemlje, vsepovsod se razliva, dokler ne bo prešla vsega sveta. Vse te pojave, delovanje in razdeljevanje daturona se odigravajo po določenih zakonih, ki bi jih bilo nad vse zanimivo opazovati in proučevati, le če bi nam dostajalo časa. V kolikor utegnem zasledovati,« — in pri tem se je profesor ozrl na brzojavke, »so najnižje razvita afriška plemena najprej podlegla temu vplivu. Iz domovine črncev sem prejel najbolj vzemirjiva poročila in tudi avstralski domačini so menda že v celoti iztrebljeni. Bolj na severu bivajoča plemena so doslej izkazala večjo odpornost kakor pa južnjaki. Ta vest je bila danes jutraj oddana v Marseilu ob deveti uri in petinštirideset minut. Poslušajte:

Vso noč trajajo v celih Provencih blazni izbruh razdraženosti, divjanje vinogradnikov in seljakov iz Nimesa, upori socialistov v Toulonu. Nenado-

ma so se pojavile nepričakovane obolesti, ki jim sledi globoka zasplost. Tudi je izbruhnila smrtonosna kuga; vse polno je že mrtvih, po ulicah je zastal promet, vsepovsod vlada strašna zmeda.

Uro kesneje je bila ravno tam oddana sledeča brzojavka:

Ogroža nas popolna pogibelj, cerkve in katedrale polnijo mrtveci, to je grozno, grozno. Smrt nastopa skoro brez bolezni, toda naglo in neizogibno.

Podobno poročilo sem prejel tudi iz Pariza, toda zdaj se, da tam še ni zavlada tako strašen smrtni ples. Indija in Perzija se zdita povsem ugasi. Avstralski Slovani so skoro brez izjeme žrtev te kuge, dočim so nemška plemena še obvarovana. Sodi, da so prebivalci nižav in obal mnogo bolj dostopni temu zastrupljanju kot pa gorjanci in notranjci. Že neznan hrib igra tu veliko vlogo, in če bo ostalo kaj preživelih, bodo to gotovi prebivalci kake gore, ki je toliko visoka kot Ararat. Celo ta griček, kjer se zdaj nahajamo, nam utegne biti za kratko dobo zavetišče, rešili obočje v morju vesoljnega pogina. Toda bojim se, da bo naglica, s katero se širi razkroj, dosegla v par urah tudi nas.

Lord John si je otrl potno čelo. »Nepomislivo mi je, kako da se še tako mirno vedete, celo smejete, ko veste za vse te strašne novice. Že čestokrat sem zrl smrti v oči, toda zavest, da mora prav vse končati, je preveč grozota.«

»Kar zadeva mojo vedrost,« je Challenger odvrnil. »Je pomislite, da tudi jaz nisem ostal brez vpliva eterskega strupa, ki tako usodno deluje na živčevje. Toda prestrašenost, ki vas navdaja ob zamisli v veseplošno umiranje, se mi dozdeva pretirana. Če bi vas kdo nagnal čisto samega v neznanem čolniku na široko morje, potem — no, potem, bi že imeli vzrok, da vam upade pogum. Če pa se podate na veliko potovanje v mogočni ladji, v spremstvu svojih znancev in prijateljev, boste pa, ne glede na nedoločne cilje, v zavesti skupne usode, našli dovolj tolažbe. Morda je posamna smrt kruta in strašna, splošno umiranje pa je po mojem mnenju lahko, posebno še, ker je tako naglo in brezbolečno. Vse bolj grozno bo za onega, ki bi preživel vse, kar je bilo mogočno, veliko in znamenito.«

»Kaj naj torej ukrenemo?« je vprašal Summerlee, ki je izjemoma pritrjevalno prikladal izjavam svojega tovariša.

»Zajuterkujmo!« je Challenger odgovoril. V tem hipu se je oglašil gong. »Imamo izvrstno kuharico, ki še menda ni podlegla vsemirskim vplivom, kateri bi škodili njeni kuharski umetnosti.« Nerodno se je spravil z mize, na kateri je sedel za svojega pripovedovanja o prežemem koncu planetov. »Pojdimo,« je dejal, »čas nam je v resnici strogo omerjen, zato ga moramo kolikor mogoče pametno in pravilno izkoristiti.« Pri zajutruku smo se počutili prav vedro in dobro, vzlic temu, da smo se ves čas zavedali svojega groznega stanja, čigar

veličastna resnobnost se je pomirjevalno nagnila na naše misli. Samo oni, ki ni še nikoli prestal kake smrtno nevarnosti, trepeče pred neznanim koncem. Vsakdo od nas pa je že nekdo uživel v to misel in žena se je oprla na svojega mogočnega sopotnika. Njegova pota so bila tudi njena. Bodočnost nam je bila že ostanjena, sedanjost pa smo držali še v svojih rokah. Kratko dobo, ki nam je bila še usojena, smo preživeli v zaupnem in razveseljujočem razgovoru. Razum, kot sem že omenil, nam je deloval nenavadno ostro. Celo v meni je trenutno pobilskavala duhovitost, dočim je pa bil Challenger kratkomočno sijalen! Še nikoli poprej nisem tako močno dojel vso prvobitno veličino tega moža, razsežnost in mogočnost njegovega razuma. Summerlee ga je izžival s svojo pikro kritiko, ki sva se ji z lordom posmehovala; gospa pa je, naslonjena na svojega moža, pomirjevala krohoto filozofa. Življenje, smrt, človeška usoda — to je bila vsebina pogovora v tej znameniti uri, ki se je ne pomembnost še stopnjevala, ko sem začutil nenadno stopnjevanje življenjskih duhov in ko mi je trganie v kosteh znani, da se počasi dviga tudi do nas že val smrti. Tako sem tudi videl kako se je lord John nenadoma prijel za oči, ali pa Summerleeja, ki je km omahnil v naslanjač nazaj. Vsak dihal je bilo vedro in radostno pri srcu.

Austin je pravkar prinesel na mizo cigarete in že hotel oditi, ko ga je poklical profesor: »Austin!«

tišne na ministra za socialno politiko, da se uredi vprašanje izplačila odkodnih delavcem in rudarjem, ponesrečenim v rudnikih.

Kritikuje gospodarsko politiko tega ministrstva, je govornik med drugim vskliknil: »Edina rešitev za Slovenijo je popolna zakonska dejaina avtonomija!« (Klici na klerikalni strani: »Tako je! Res je!«)

Minister za šume in rude dr. Srskič je stvarno odgovarjal na prednizkova izvajanja. Zavrnil je očitke, da bi ministrstvo ne posvečalo dovolj pažnje razmeram v Trbovljah in pa Trboveljski premogovni družbi. Ugotovil je, da je bilo tekmo 4 let sezidanih v Trbovljah nad 200 novih stanovanj.

Zanimiva pa je bila njegova izjava o Trboveljski premogovni družbi in nje nacionalizaciji. Minister popolnoma soglasja s tem, da je državni upravi mnogo škodoval način, kako je bila Trboveljska premogovna družba nacionalizirana. Izvedba nacionalizacije je sledila tako, da niso bili interesi države popolnoma zavarovani. Povodoma nacionalizacije Trboveljskih rudnikov pred enim letom so delnice te družbe prešle v roke neklih bankirjev in spekulantov, ki so delnice zopet prodali v inozemstvo in večina delnic je v tujih rokah. Sedaj je vlada sklenila take odredbe, da mora družba povodoma emisije novih delnic v prvi vrsti upoštevati našo državo. Zadevno je bil od vlade oziroma ministrstva za šume in rude poslan

družbi tudi primeren dopis, s katerim zahtevamo, da se večina akcij prizna državi in da na ta način pride družba pod vpliv domačega kapitala.

Ko je minister še nadalje zavračal nekatere očitke, je dr. Korošec zopet zavpil: »Dajte nam avtonomijo!« Klerikalni poslanci so mu sekundirali.

Pri glasovanju so bili kreditni ministrstva za šume in rude v skupnem znesku 14.637.708 dinarjev z večino glasov odobreni.

Sledila je nato podrobna razprava o kreditih ministrstva za trgovino in industrijo.

Posl. Žebot (kler.) je uvodom svojega govora ponovil geslo klerikalcev: »Dajte nam avtonomijo!« Naša stranka zahteva avtonomijo!« Govornik je nato navajal nekatere pritožbe, kako ministrstvo za trgovino in industrijo zanemara trgovsko šolstvo v Sloveniji ter je končno zahteval, da se pri trgovinskih pogajanjih z Avstrijo upoštevajo zahteve slovenskega vinogradništva in da se pri sklenitvi trgovinske pogodbe z Avstrijo zahteva od nje, da se zniža uvozna carina na vino v Avstriji za 50 odstotkov.

Seja je bila ob 13.15 zaključena. Danes se zaključuje debata o izrednih in naknadnih kreditih. Zbornica nato preide tako h kratki razpravi o proračunskih dvanajstinih, ki morajo biti sprejete še tekom dveh dni z ozirom na bližajoče se praznike.

Pismo iz Nemčije.

Halle a. d. Saale, 19. junija 1923.

Ze nekaj dni živimo v znamenju šesteromestnega dolarja. Včeraj je splezal že na 160.000 M. Nervoznost v bankah in trgovinah je velika, v splošnem pa prevladuje prebivalstvo ta historični moment nemških financ brez posebne panike in razburjenja. Skoro z indiferentnostjo. Če se spominjam lanske jeseni, ko je dolar notiral 1000 mark, malo časa nato 2000 mark, so se mi zdeli ljudje vse bolj nemirni in nesrečni. Saj pa je bilo to tudi popolnoma naravno. Do taktat je imel se marsikdo zaupanje v nemško marko — marsikdo je še čutil svojo usodo in sebe najtesneje zvezanega z njo, marka je bila še za vsakogar pojem eksistence in blagostanja. Ko pa je jeseni l. 1922 doživela marka svoj veliki padec, je sledila temu porazu prava duševna katastrofa. Notranja vez med prebivalstvom in marko se je omajala, ljudje so izgubili zaupanje v denar lastne države, padec marke se je smatral za začetek tragičnega umikanja nemške industrije, trgovine in znanosti. Danes ne obstoja več nikakva vez med nemškim prebivalstvom in lastnim denarjem. Ze zadnji vpokojenec ali mali rentner je spoznal, da so njegovi prihranki izza pred vojne izgubili vsako vrednost, da so samo še številke, s katerimi si ne more kupiti niti par čevljev več. Bridko je bilo to spoznanje, stalo ga je mnogo srčne krvi, saj človek težko razume, da je bil njegov življenjski trud zaman. — Nemški denar je danes samo še novčanka v sil, nikoč ga ne smatra več za vrednostno mero. Rabimo ga, ker nimamo trenutno drugih novcev v prometu. Njegovo bližanje k ničli je treba izenačiti na ta način, da se pomnoži število bankovcev in da se na posamezne bankovce zapiše mesto števila tisoč desetstisoč. Danes je plačilna enota bankovec za 1000 mark, kar odgovarja v skupni vrednosti petim predvojnimi pfenigom. Zakaj bi jutri ne postala plačilna enota novčanka za 10.000 M ali pa za 100.000 M? Saj se pri tem ničesar ne izpremeni! Cene življenjskih potrebščin se zvišajo za par ničel, plače delavcem in uradnikom tudi in če ubogi rentner izgubi pri svojem ničvrednem premoženju še par predvojnih pfenigov, je itak brez vsakega praktičnega pomena. Sedanja nemška denarna vrednota ne more več obstojati. Prej li slej morda dobi Nemčija novo denarno vrednoto. In če ob tej priliki trta par ničel več ali manj, je vendar popolnoma vseeno!

Zanimivo pa je, kako si že sedaj skušajo pomagati posamna podjetja in vrčke s svojo lastno vrednoto. Ze dolgo časa, n. pr. se na književnem rgu določa cena knjigam na ta-le način: Osnovna cena knjige se pomnoži z šoločnim številom, tako zvanim ključem, ki se vedno spreminja z denarnim kurzem. Tako dosega knjige v Nemčiji že davno svetovne cene. Sred-njenemške klobučarne računajo svoje blago v zlatih markah in sicer jemljejo ta osnovo: 1 zlata marka je enaka 1 švicarskemu franku. Damska konfekcija računa, 1 zlata marka je jednaka 1 shillingu, druge trvdke zopet v holandskih goldinarjih itd. Tudi za plače uradnikom in delavcem hočejo uvesti zlato pariteto.

Zaenkrat nadaljuje vlada s tiskanjem dosedanjega denarja. Za ta mesec je pripravljajo novi polmilijonski bankovci, za julij pa novčance za milijon mark. Poljedelci in industrija nam-

reč ne morejo več izhajati z dosedanjim »dobižem«.

Druge velika skrb sedanje Nemčije tvorijo spolne bolezni. Statistika namreč izkazuje 10 milijonov spolno inficiranih ali z drugimi besedami povedano, vsak šesti človek je v Nemčiji spolno bolan. Leto dni se je že bavila država z izdelavanjem posebnega zakona v svrhu pobjanja spolnih bolezni. Ta mesec je bil zakon končno veljavno sformuliran in izdan. Novi zakon je zanimiv, zlasti za medicince, ker prvič zakonitimi potom zaukazuje kršenje zdravniške molčečnosti. Vsak slučaj spolne bolezni mora namreč naznani zdravnik v posebni in tu svrhu ustanovljeni »posvetovalni« komisiji, in sicer najprej anonimno. Če pa se bolnik vede nepravilno, ga izda zdravnik s polnim imenom omenjeni komisiji. Vsak spolno obolel človek mora po novem zakonu nemudoma poiskati zdravniško pomoč. Oblasti lahko prisilijo sumljive osebe, da se izkažejo z zdravstvenim spričevalom, ozir. da se pustijo preiskati od zato pooblaščenih zdravnikov. Kdor vedoma okuži druge osebe, oziroma stopi v zakon, ne da bi o svoji bolezni obvestil drugega zakonca, se kaznuje z ječo od enega do treh let. Npravnstvena policijska kontrola protistituk se v dosedajni obliki odpravi.

Naravno je, da je vzbudil drakonikni zakon velik vihar pri najrazličnejših slojih. V koliko bo imel ta »sušenjski« zakon, kot ga imenujejo nasprotniki, uspeh, bo pokazala bodočnost.

Zdi se, da so se letos tudi nebesa zaklela zoper ubogo nemško prebivalstvo. Do maja je bilo skrajno slabo vreme. Od maja dalje deževje vsak dan, temperatura znaša čisto pod 5° C, vetrovi so hladni in gredo do kosti. Dva meseca že ni posijalo sonce in ko bi človek ne videl rastočega žita in krompirja, bi mislil, da je pozna jesen. Po bližnjih par sto metrov visokih gričih je zapadel sneg in skoro bodo športniki spet smučkali in sankali. V mnogih krajih so radi mraza in pomanjkanja premoga zaprli šole, tako da nimamo letos v juniju premogovne počitnice. Pač izredno zanimiv, dasiravno žalosten pojav!

B. K.

Nemška vojna mornarica.

Nemška križarka Berlin odpotuje te dni iz nemških voda na propagandno potovanje v Južno Ameriko in v Pacifik. Pot jo ne vodi v stare nemške kolonije, temveč predvsem računa na to, da se bodo o priliki tega obiska manifestirale simpatije.

Prvič po vojni odhaja nemška vojna ladja iz evropskih morij. Kot se čitatelji spominjajo, je bilo l. 1914. v začetku vojne relativno precejšnje število nemških vojnih križark po vseh oceanih in lov nanje je stal zavezniške mnogo truda. Sedaj, ko skuša zavzemati nemška trgovska zastava vedno važnejše mesto v mednarodni plovlbi, je naravno, da ji sledi vojaška mornarica in stopa iz one brezdelnosti, v kateri se je nahajala od onega dne, ko je bila velika večina njenih ladij predana veliki Britaniji v Scapa Flowu.

Versajska mirovna pogodba je mnogo bolj stroga glede nemške vojne mornarice kot glede vojaštva. Število materijala in osebja je natančno omejeno. Nemčija sme danes imeti samo osem oklopnih iz predreadnoughtske dobe in katerih najmlajša je sedemnajst let stara; osem malih križark od 2500 do 3000 ton; dvanajst torpednih podmornic; dva-

najst torpedovk in pomožnih ladij (polagalcev min, šolskih ladij itd.). Kot današnja pomorska sila ni nikomur nevarna in razen tega ji je pa prepovedano imeti podmornice.

Njene vojne ladje so razdeljene v dve enaki eskadri, katerih ena ima bazo v Severnem morju, druga pa v Balt-skem morju. Material, ki je pa na razpolago, ne zadostuje, da bi bile vse te ladje oborožene za vojno stanje. Oborožene so samo torpedovke in križarke in pa polovica oklopnih. Čeravno dovoljujejo paragrafi mirovne pogodbe, da se smejo sedaj nadomestiti gotove oklopnice, ki so že dosegle starost 20 let, Nemčija vendar zaenkrat gradi samo eno malo križarko 5800 ton, za katero je pred dobrim mesecem dovolil Reichstag kredit 100 milijonov papirnatih mark. Ker je realna vrednost tega kredita majhna, lahko sklepamo, da se jim z delom preveč ne mudi.

V tem pa tudi tiči manifestacija splošne politike nemške vlade, ki obstoji v tem, da ne draži Velike Britanije in ji vzbuja zaupanje. Rezultat, ki so ga

Nemci s tem iskali, je bil dosežen, kajti britanska vlada je stavila predlog, naj se opusti permanentna pomorska zavezniška kontrola in naj se ta preda zajedno z vojaško kontrolo Društvu narodov, ko bo komisija, kateri načeljuje francoski general Nollet, končala svoje delo. Francoska vlada je odgovorila, da vojaško razoroženje Nemčije še ni končano, da je torej prezgodaj sklepati v tej zadevi, da pa ne nasprotuje ukinitvi pomorske kontrole. Vprašanje pride v kratkem pred veleposlaniško konferenco.

Popolnoma napačno pa bi bilo misliti, da je Nemčija za vedno opustila misel na veliko vojno mornarico. Obe mali eskadri, ki sta ji ostali, se zelo pogosto vadite. Lansko leto je eskadra Severnega morja obiskala norveške fjorde, in vsi, ki so jo videli, so občudovali precizno manevriranje ladij in moštva. Ta mornarica je jedro bodoče močnejše nemške flote, ki jo upa imeti Nemčija neki dan in s katero upa začeti znova tam, kjer ga je polomila v svetovni vojni.

Telefonska in brzojavna poročila

Parlamentarna situacija.

Proračunske dvanajstine.

— Beograd, 26. junija. (Izv.) Pozno zvečer je po končani specialni debati finančni odbor sprejel z večino glasov od vlade predloženi zakonski predlog o trimesečnih proračunskih dvanajstinah skupno z ostalimi, s tem zakonom zvezanimi predlogi. Današnji narodni skupščini je bilo predloženo poročilo finančnega odbora in zbornica bo že danes pričela z razpravo o dvanajstinih.

Tekom včerajšnjega dneva je bilo zelo intenzivno delo v skupščini. Ves dan so bile živahne politične debate v kuloarjih in v klubih. Skupščina posveča posebno pažnjo stvarnemu parlamentarnemu delu. Zelo intenzivno pa so se včeraj komentirali tudi dogodki v Zagrebu in pa postopanje klerikalcev, ki se ne morejo odločiti, ali naj ostanejo v parlamentu ali naj ga zapuste. Pričakujejo, da prinese poslanec Sušnik tekom današnjega dneva posebna navodila centralnega vodstva klerikalne stranke.

— Beograd, 26. junija. (Izv.) Ker se bližajo prazniki Vidovdan in Petrovo, ima zbornica zelo kratko odmerjen čas za razpravo o dvanajstinih. Zakon o dvanajstinih se ina z ozirom na njegovo nujnost razpravljati po kratkem postopanju. Na včerajšnji konferenci klubovih načelnikov pod predsedstvom skupščinskega predsednika g. Ljube Jovanovića je bilo sklenjeno, da se razprava o dvanajstinih v plenumu ne vodi od člena do člena, temveč se zakon razdeli v tri dele. Na ta način je omo-

gočeno, da bodo dvanajstine sprejete že 27. t. m. Na vsak način pa bodo debate v skupščini zelo dolgotrajne in bodo seje trajale pozno v noč, ker bo opozicija, tako demokratke kakor tudi federalisti, uporabila vsa sredstva, da kritično premotre posamezne postavke proračunskih dvanajstinih.

— Beograd, 26. junija. (Izv.) Radikalni klub je na včerajšnji seji soglasno odobril sklep, da poslanci kompaktno in brez vsakih ugovorov glasujejo za dvanajstine. To soglasno stališče je velike važnosti, ker se je zadnje čase pojavilo v klubu delno nesoglasje. Vlada je v klubu dobila zadoščenje ter je prodirlo vladino stališče tudi pri poslancih-kmetih, ki so bili proti povišanju davkov.

— Beograd, 26. junija. (Izv.) »Politika« je priobčila uvodnik z naslovom: »Vojna je začela.« Članek svetuje Radicu, da se naj vrne na pot državnega jedinstva, če ne, bo proti njemu uporabljena vsa strogost zakona o zaščiti države.

— Beograd, 26. junija. (Izv.) Kakor javlja »Tribuna«, je obiskal dr. Korošec g. Jovanovića, da protestira proti prepovedi Radičevega zborovanja in da sondira teren za nadaljnjo taktiko njegove skupine v narodni skupščini. Po izjavi dr. Spahe taktika muslimanskega kluba ne odvisi od Radičevega zborovanja, nego od nadaljnega parlamentarnega razvoja.

OKREPITEV VLADINE POZICIJE PROTI RADICU.

Ojačenje prestiža vlade. — Glavni principi radikalne stranke za sporazum. — Interesi Slovenije in klerikalci.

— Beograd, 26. junija. (Izv.) Celokupna parlamentarna situacija včerajšnjega dneva je bila pod utisom vladine odločnosti proti Radicu in pa Radičevega govora na nedeljskem banketu v gostilni v Vlački ulici. Beogradska javnost z napetimi zanimanjem zasleduje nadaljnjo akcijo vlade proti Radicu. Splošno je že danes opažati, da vsa beogradska javnost odobrava odločnost vlade in priznava, da se je pozicija vlade zelo okrepila. Značilen pa je tudi obširen komunik glavne organe radikalne stranke »Samouprava«, katerega smisel je bil včeraj v kratkih besedah že javljen. V interesu ohranitve državne celote in narodnega jedinstva je, da vlada varuje svojo avtoriteto, da varuje svoj prestiž in da preneha z dosedanjim taktikom mirljivosti in miroljubnosti proti defetističnim in razdorinim elementom. V radikalnih vrstah zadobiva po informacijah vašega dopisnika premoč struja, ki je za nastop proti Radicu na ta način, da se uporabi določila zakona o zaščiti države. Ta zakon naj se sedaj uveljavi na Hrvatskem in Sloveniji, če se bo še nadaljevala gonja proti obstoja enotnosti države.

Tekom včerajšnjega dneva je dr. Korošec skušal stopiti v stike z radikalnimi krogi. Imel je daljši razgovor z notranjim ministrom Vujčićem, skušajoč ga pomiriti, da stremljenje klerikalcev ne gre — predač. Obenem pa je tudi protestiral proti prepovedi Radičevega zborovanja.

Govor Radičev ne jemljejo radikalni vodilni krogi za tako tragičnega. Radičev izjav ne smatrajo za resne in nekateri še vedno računajo, da bo Radič prišel na druga pota.

RADIČ PRIDE V BEOGRAD?

— Beograd, 26. junija. (Izv.) Sinoči pozno je bila lansirana v parlamentarnih krogih vest, da namerava Radič priti v Beograd. Take vesti se običajno pojavljajo v momentih, ko namerava vlada izvesti kako odločnejšo akcijo proti federalistom. Dobri poznavalci razmer kratko pripominjajo, da so te vesti navadno izmišljotine in da je še daleč čas, ko se Radič v resnici z vsa resnostjo odloči priti v Beograd.

BOLGARSKI POSLANIK V PRAGU.

— Praha, 25. junija. (KB.) Bolgarski poslanik prof. Mihajlov je danes serikal

KONFISKACIJA LISTOV V SARAJEVU.

— Sarajevo, 26. junija. (Izv.) »Večerna pošta« in »Večerne Novosti«, organa muslimanskih federalistov, sta bila včeraj zaplenjena radi poročila o Radičevem govoru v nedeljo 25. t. m.

GEŠOV V SOFIJI.

— Sofija, 25. junija. (Izv.) Z orijent-ekspresom je danes prispel v Sofijo bivši ministri predsednik Ivan Gešov, ki je za vlade Stamboliškega pobegnil v inozemstvo in ki je bil v znanem procesu proti ministrom obsojen na dosmrtno ječo. Ivan Gešov je vodja bolgarskih narodnjakov-socijalov.

DR. KRAMAR ZA UJEDINJENJE SLOVANSKIH DRŽAV.

— Praha, 25. junija. (Izv.) Na nedeljskem shodu narodno - demokratske stranke v Plzni je imel dr. Kramar daljši govor, v katerem je označil kot cilj zunanje politike narodno - demokratske stranke ujedinjenje vseh slovanskih držav.

NEMSKI KANCELAR O REPARACIJAH.

— Königsberg, 26. junija. (Wolff.) Državni kancelar dr. Cuno je po ogledu poljedelske razstave izjavil zastopnikom obnisti, političnih strank in gospodarskih zvez, da je pred tremi leti sklenil prvo parobrodno pogodbo z Rusijo, ker je bil prepričan o velikem pomenu vzpostavitve zveze z vzhodom. Iz lastnega prepričanja in izkušnje lahko potrdi, da je obrambni duh in volja za odpor v zasedenem ozemlju še vedno tako odločen in krepek, kakor je bil tedaj, ko so tuje čete vkorakale v te kraje. Pred in po vpadu v Porurje je Nemčija skušala doseči v reparacijskem problemu pametno in zanesljivo rešitev. Kar je bilo mogoče pričakovati od spomence, je v bistvu doseženo. Ze vnaprej je bilo jasno, da z nobenim, še tako premišljenim korakom od danes do jutri ne bo mogoče priti do pogajanj s Francijo. Kar je bilo mogoče doseči, je dejal kancelar, je bilo to, da smo prepričali zunanji svet, ki je tako trdosrdno in neobčutljiv, da je porok za mirovno pogodbo, ki je služila Franciji pri okupaciji za izgovor, da je iskrena želja Nemčije živeti z drugimi narodi v prijateljskih odnosih in reparaciji ne samo obetati, marveč tudi plačati.

PORENJSKI DEŽELNI ZBOR. Proti francoskim aneksijskim načrtom.

— Elberfeld, 26. junija. (Izv.) Pruski notranji minister je danes otvoril porenjski deželni zbor ter je imel ob tej priliki večji govor o položaju v Porurju. Med drugim je omenjal, da bistvo pasivnega odpora je v tem, da hoče biti mlada nemška republika ravnopraven in enakovreden člen v zvezi narodov Evrope in celega sveta. To načelo smo ponovnokrat naglašali. Francoska vlada bo imela v najkrajšem času priliko razpravljati o stališču napram francoskim aneksijskim načrtom. Minister je dalje naglašal, da se nemška vlada prav dobro zaveda, da ne bo vodila aneksijske porenjskih pokrajin k reparacijam, marveč k novemu krvopreletju. Mi lahko tudi danes ponavljamo: »Porenske pokrajine niso na prodaj za nobeno ceno ne. Narod Porenja ne sme biti predmet barantanja!«

MADŽARSKA AKCIJA ZA OLAJŠAVO REPARACIJSKEGA BREMENA.

— Pariz, 26. junija. (Havas.) »Echo National« poroča: Madžarski poslanik v Parizu je poslal v imenu madžarske vlade za veznikom prošnjo, naj reparacijska komisija razveljavi svoj sklep z dne 23. maja, ki govori o privilegiju zaveznikov glede gotovih dohodkov Madžarske.

INCIDENT PROTI MUSSOLINIJU.

— Rim, 25. junija. (Izv.) Povodom včerajšnje svečanosti v čast padlim boriteljem za osvobodjenje je imel ministri predsednik Mussolini daljši slavnostni govor, v katerem je poveljeval junaštvo padlih junakov. Med njegovim govorom pa je skupina odlikovanih boriteljev živahno vzvikala: »Živela svoboda! Živela svoboda Italiji!« Mussolini je odvrnil: Razburjati se mi ni treba; nimam poviča za to, ker so medilci neumestni! Ko je dalje omenjal, da nikdo ne ogroža svobode italijanskega naroda, so se ponovili klici: »Živela svoboda! Smrt onim, ki sabotirajo domovino!« Med njegovim govorom so bili razširjeni razni letaki, naperjeni proti ministrskemu predsedniku. Narodna milica je aretirala 10 oseb.

KREDITI ZA BOLJŠEVIŠKO PROPAGANDO V INOZEMSTVU.

— Berlin, 25. junija. (Ruskulta.) Te dni je sovjetski zastopnik v Nemčiji Krestin-ski postal preko berlinske banke Garanty-und Kreditbank für Osten na ime sovjetskih zastopnikov Hellera v Washingtonu in Hefta v Newyorku 1.150.000 funsterlingov. Poleg tega je banka brzojavila svojemu londonskemu korespondentu, da bo v kratkem prevedeno 2 milijona funsterlingov na ime sovjetskega zastopnika v Japoniji Joffe.

ZAPUŠČINA VOROVSKEGA.

— Lausanne, 25. junija. (Ruskulta.) V neki lausanski banki je bil otvorjen seif, ki je bil osebna last ubitega sovjetskega zastopnika Vorovskega. V seifu so našli 600 tisoč funtov sterlingov.

AVTOMOBILSKA NESREČA V AMERIKI.

Predsednik Harding se je izognil nesreči. — Smrt novinarja.

— Denver, 25. junija. (Izv.) V mestu Denver (država Colorado) je priredil predsednik Harding agitacijske shode za bodoče volitve. Po končanem shodu se je odpravil avtomobil žurnalistov, med katerimi je bil tudi ugledni žurnalist Summer - Curtis, ki spremlja predsednika Hardinga na vseh njegovih shodih iz mesta. Ta avtomobil se je na poti zvrnil v velik prepad. Summer in sofer sta bila takoj mrtva. Dva druga novinarja sta bila težko ranjena. Sreča za predsednika Hardinga je, da je ostal v Denveru in da se ni vozil z žurnalistom, kakor je bilo prvotno namenjeno.

ETNA SE UMIRUJE.

— Rim, 25. junija. (K. B.) Etna se umiruje. Fotoki lave prenehavajo. Lava se ohlaja in dobiva skorjo. »Agenzia Stefani« ceni povzročena škoda samo na 8 milijonov lire.

VELIKA TATVINA V CHARLOTTENBURGU.

— Berlin, 26. junija. (Izv.) »Montagspost« poroča, da je bil izvršen na blagajno mestne pilnarne v Charlottenburgu zelo predrzen napad banditov. Okrog 11. ponoči so vdrl oboje roparji v pisarno ravatelja Pulsa in ukradli 22 milijonov mark, ki jih je le-ta pripravil za izplačilo delavcem. Zločinom se je posrečilo odnesti pete in denar, ne da bi jih spoznali.

ATENTAT NA SKARNO.

— Berlin, 26. junija. (Izv.) »Montagspost« poroča iz Münstera, da je bil izvršen tam v soboto ponoči dinamični atentat na

uredništvo socialdemokratskega glasila »Volksstimme«. Tiskarna je popolnoma porušena. Krivcem, ki pripadajo baje narodno-socialistični stranki, so že za petami.

VELIKA ROSTOVSKA UNIVERZA UPEPELJENA.

— Varšava, 25. junija. (Izv.) Kakor poročajo listi iz Moskve, je izbruhnil velik požar v mestu Rostovu ob reki Donu. Požar je vpelel tudi veliko univerzitetno poslopje. Uničena je predvsem krasna in bogata univerzitetna knjižnica, uničeni so arhivi in knjige, ki jih je dala nekdanja ruska vlada za časa vojne preplati iz Varšave. Požar je uničil važne poljske zgodovinske dokumente in znanstvene knjige.

Politične vesti.

— Jel je pilati oster veter! Nedeljska »Samouprava«, polsuženo glasilo sedanje vlade, je priobčila uvodnik pod naslovom »Potrebna odredba«.

Vtem članku se izvaja med drugim: »...Odgovorne državne upravne pooblašča za izredne in težke odredbe zakon o zaščiti države, po katerem se naj pobija z najenergičnejšimi odredbami vsaka akcija, ki je naperjena proti državi, proti njeni celoti in proti miru in redu v državi... Vse te tri pravice težke pogreške je zakrivilo vodstvo Hrvatske republikanske seljačke stranke. Ono je nesporno delovalo proti sedanjim naši državi; ono je nastopalo proti državi celoti, ker je pošiljalo pismene predstavitve s cilji, nasprotni državi, mednarodnim političnim instancam, očitno v razornem namenu proti državi; ono je končno s svojo celokupno nerazumni ideologijo gojevalo na javnih shodih in v javnih listih proti državnemu jedinstvu, zastrpilo za oznanjevanjem plemenske mržnje in podvojenosti notranjepolitične odnošaja in ogrožalo mir in red med državljani. Takšne akcije ne more štiti državna ustava, ki jemlje v zaščito pač svobodo izražanja misli, ali ne tudi svobodo rušenja države. Tako akcija obsoja zakon o zaščiti države, zagotavljačji le legalno in prirodno pravico samoobrambe... Ker se je popolnoma prepričala, da delovanje in stališče hrvatske republikanske seljačke stranke ne izraža samo trenutne zablode njenih voditeljev, marveč vnaprejšnje zasnovane sovražne namene proti državi, proti njeni celini in proti miru in redu v državi, se je odgovorna državna vlada odločila, presekati to nevarno in škodljivo akcijo z odredbami in sredstvi, katera ji daje zakon na razpolago. Kot prvo izmed teh odredb je vlada uporabila prepoved zborovanj, o čijih tendencah, naperjenih proti državi, ni moglo biti nobenega dvoma... Iz te enunciacije v »Samoupravi« je razvidno, da je prepoved Radičeve skupščine v Zagrebu šele prva odredba, ki jo je zamislila vlada, da napravi konec Radičevemu rovarstvu proti državi. Položaj je danes v resnici tak, da mora vsakdo, ki mu je pri srcu blagor in bodočnost naše države, z zadostnojem pozdravljati ta vladni korak. Očitno je, da namerava Radič stvoriti državo v državi. Ako bi vlada še nadalje mirno in ravnodušno trpela brezvestno Radičovo postopanje, bi končno država res prišla v nevarnost, da podleže razornemu delovanju separatističnih elementov. Zato že čut samo branbe veleva, da država nastopi z vseni razpoložljivimi sredstvi proti tem elementom. Iz članka »Samouprava« je razvidno, da namerava vlada nastopiti proti Radiču in njegovim političnim zavetnikom tudi še z drugimi sredstvi. Zdi se, da ima namen uporabiti proti Radiču tudi one odredbe, ki so se izkazale kot posebno uspešne v borbi proti komunistom. V doglednem času torej lahko računamo s tem, da bo vlada v narodni skupščini dala razveljaviti v smislu zakona o zaščiti države tudi mandate vseh Radičevih poslancev. To je sicer skrajno sredstvo, ki bo pa morda rodilo isti sad, kakor v borbi proti komunistični nevarnosti.

— Klerikalci v precepu. Naši klerikalci se nahajajo v skrajno mučnem položaju. Ako se odcipito od Radiča in se sporazumejo z radikali, jim Radič grozi, da nastopi proti njim pri prihodnjih volitvah in jim vzame dober del njihovih mandatov. Zavedajo se sicer, da je ta grožnja precej puhla, vendar pa vedo prav dobro, da jim Radič pri volitvah lahko dela velike nepravilne in jim res ugrabi tudi nekaj mandatov. Na drugi strani pa se tudi ne morejo odločiti za abstinenco, ker vedo, da bi se v tem slučaju tudi proti njim uporabil zakon o zaščiti države; zadel bi torej tudi nje ista usoda kakor Radiča, to je izguba mandatov. Klerikalni voditelji se sicer bavajo trkajo na prsa, da imajo v ljudskih masah takšno zaslabo, da je ni moči, ki bi mogla ta njihov vpliv v narod omajati, toda pred očmi pa jim vendar lebdi kot svari dogodka na Bolgarskem, ki so dokazali, kako nestalna in opoteča je naklonjenost ljudskih mas in kako hitro se razprši ljudske množice, ako se udari njihove voditelje, če so preveč opirali z demagoškimi gesli. Zato se klerikalni voditelji

ne morejo odločiti ne za to, ne za ono alternativo. Kolebajo sem ter tja in za enkrat ne najdejo izhoda iz te zagate. Pred njimi je Scila in Karibda, kamorkoli jih požene val, povsod bo slabo za nje!

— Brezstidni uničevalci zdravega javnega mnenja. V poslednjih tednih smo imeli priliko, pokazati na metode, katerih se poslužujejo klerikalni demagogi, da uničijo zdravo razmerje našega priprostega naroda do jugoslovanske države. Vsaka kleveta jim je dobrodošla, vsaka laž pripravna, da jo po bliskovito ponatisnejo v svojem pokvarjenem tisku. Včeraj so zopet napisali strupen članek proti ugledu in delu naše vlade, iz katerega prinašamo v informacijo nastopne »kulturne« in »katoliške« izraze: roparska politika, pravi rop, plačkanje in izmožganje celokupnega prebivalstva, brezvestna vlada z roparsko politiko, notorična lažljivost, nečuvna brezvestnost, neresnost in lenoba vlade itd. S takimi izrazi napolnjuje klerikalni tisk svoje predale in dokazuje svojo visoko »kulturno« stopnjo. Značilen je tudi odstavek: »Ali pa se bodo na ta način uradniške plače res izboljšale? Po vsej priliki ne! Na koncu doda še zgodbo o »starem, revno obloženem možiku, ki s solzami v očeh pride v uredništvo in vpraša, ali bo res vlada obdavčila njegove skromne prihranke v posojilnici in ali naj spričo tega tiste solde dvigne«. Res, krasna, četudi žalostna tragikomedija, ki jo uganja klerikalni tisk s svojimi lahkovernimi masami.

— Poljsko odlikovanje g. Pašića. Po poročilu iz Beograda je včeraj poljski poslanik na našem dvoru, g. Oken-ski, obvestil ministrskega predsednika g. Pašića, da ga je predsednik poljske republike odlikoval z redom Belega Orla, ki je najvišji red poljske republike. To odlikovanje se podeljuje navadno le vladarjem.

— Sprejem romunske kraljevske dvojice v Varšavi. Romunska kraljevska dvojica, ki je prispela 24. t. m. v Varšavo, je bila svečano sprejeta. Na kolodvoru jih je pozdravil predsednik republike Woiciehowski. Nadalje so bili navzoči ministrski predsednik Witos, maršal Pilsudski, vojni minister Szenticki, šef generalnega štaba Haller in celokupni diplomatski kor.

— Dr. Vladan Glogjčević v politični situaciji. Sotrudnik bratislavske »B. Z. am Abend« je te dni razgovarjal v Marijskih Laznih z bivšim srbskim ministrskim predsednikom dr. Vladanom Glogjčevićem, ki mu je očital sedanjio politično situacijo v naši državi. Dr. Glogjčević je med drugim dejal: Radiča, ki sili na areno naših aktualnih dogodkov, smatram za prehodno epizodno figuro. Kakor dokazuje zgodovina nemškega in italijanskega naroda, traja precej dolgo, predno se spoje v eno homogeno celoto vsi deli naroda in tudi oni, ki so v prošlosti uživali avtonomijo ali polsuverenost. Ni čudno, da nova država Jugoslavija ni skočila popolnoma gotova iz glave stvarnika novega sveta in da v štirih letih nismo dosegli glade homogenosti onega idealnega položaja, ki ga velike države, kakor Nemčija in Italija nista mogle doseči v mnogih desetletjih. Kakor v življenju posameznika, tako so tudi v življenju narodov politične epidemije. Za te boleznij je potrebna pravilna diagnoza, ki se glasi pri nas: Jugoslavija je povsem zdrav organizem, ki ga bacili Radiča in njegovih pristavev ne morejo usodno prizadeti. Pojav Radičevega gibanja je zadnji ostanek avstro-madžarske bolezni na Hrvatskem. Ta bolezen ima nastopne znake: Mesto združenja sil divide et impera. Mesto velikih ciljev malenkostni prepri in hujskanje, da bi bilo mogoče o kalni vodi ribariti. In kakor je nekdanj Madžarska s svojo večno politiko izenačenja in državnega prava povzročala, da je rana na Hrvatskem stalno zijala, da si pribori posebne privilegije, tako vodi sedaj Radič politiko Khuen-Hedervarja proti lastni državi, da si ustvari poseben položaj. Toda Radičeva republika ne bo mogla prizadeti nacionalnimu idealu Srbov, Hrvatov in Slovencev znatne škode. Ne Radičeva politika, temveč Jugoslavija je izraz jugoslovanske narodne duše in ne Radičeva republika, temveč Jugoslavija tvori temelj napredka. Radič stoji kot zapreka na poti k resnici in napredkom, on je torej epizoda, preko katere bo šla sigurna bodočnost jugoslovanskih narodov. Madžarski Khuen-Hedervay je pokopani in pozabljeni, tudi hrvatskega Khuea. Radiča bo zlomil zdrav organizem Jugoslavije kakor enodnevno bolezen.

— Rusko časopisje v Berlinu. Kakor znano, izhaja v glavnem mestu nemške republike več časnikov, ki za-

stopajo interese nesrečnega ruskega naroda doma in v drugih državah. A te dni se pomnoži rusko časopisje v Berlinu še za en list. Kakor poroča »Berliner Tagblatt«, se bo nazival novi list »Berlinskaja Novosti«. Ta list ima biti nepristranski, ker ga ne bodo podpirali ne levi ne desni ekstremisti.

Glasheni vestnik.

— Pevskega zbora »Glasbene Matice« občni zbor se je vršil v petek dne 22. t. m. v pevski dvorani »Glasbene Matice« ob 20. zvečer. Udeležba je bila zelo velika. Navzočih je bilo 89 članov in članic pevskega zbora. Predsednik Prunk je otvoril z nagovorom občni zbor in je poudarjal izredno živahnost in plodnost preteklih koncertnih sezije povodom 50letnega jubileja Glasbene Matice in 30letnega obstoja pevskega zbora. Kakor povzamemo iz poročila tajnika je bilo zlasti delovanje pevskega zbora izredno agilno. Koncertno je nastopil pevski zbor 24krat. Dne 16. oktobra 1922 je izvajal pomožni program iz svoje turneje poti po Jugoslaviji. Dne 16. decembra se je vršil jubilejni koncert v okviru jubilejnih slavnosti, nadalje se je udeležil dveh koncertnih nastopov Zveze slov. pevskih zborov, sodeloval je povodom kongresa jugoslovanskega ženstva, priredil koncertni nastop za razne slovanske goste povodom vseslovenskega zleta v Ljubljani. Vso preteklo koncertno sezono pevski zbor ni prišel do oddiha. Prišel je s pokrajinskimi zletji do avgusta s tem, da je priredil koncert v Rogoški Slatini. Od 3. decembra 1922 do 2. junija 1923 pa je izvedel pevski zbor še 13 koncertnih izletov v pokrajino in sicer v Radovljico, Celje, Jesenice, Ptuj, Rib-nico, Kranj, Maribor, Škofjo Loko, Brežice, Novo mesto, Kočevje, Soštanj na Stajerskem in Litijo. Kot svoj redni koncert je poleg imenovanj izvajal dne 6. in 7. maja izvirno slovensko delo A. Lajovica »Psalm« za zbor, solo in veliki orkester ter IV. stavek Božične suite Stanka Premra. Da se je moglo vršiti tako ogromno delo, je zaslug g. ravnatelja Hubada in aranjeja pokrajinskih zletov g. Mahkote, zlasti po-zrtvovalega in delavnega predsednika g. Prunka. Slednjega je občni zbor z navdušenim pohvalilo in zahvalo skromno nagradil za njegovo nesebično delo in z ob-žalovanjem vzel na znanje njegov odstop kot zborov predsednik, ki je utemeljen v preveliki zaposlenosti. Pevski zbor se je sodelujoč udeležil narodnih pogrebov Mas-lja Podlimbarskega, nadalje pogreba enega najboljših slovenskih sinov dr. Ivana Tavčarja, kateremu je posebej zapej Forster-jevo »Umir je mož«. Udeležil se je spre-vedo povodom prenosa kosti Judenburških žrtve v domovino. Izmed svojega, odnosno Matičnega članstva, je izgubil svojega bivšega dolgoletnega pevca in blaginjaka in-namnega ravnatelja Antona Petrovčiča in dvornega svetnika dr. Franca Zupanca. Iz-med raznih prireditelj je omeniti udeležbo oddelka zbora ob priliki VI. mednarodnega invalidskega kongresa v Ljubljani, nadalje je poslal zbor svoje zastopnike k slavnost-nemu obč. zboru povodom 30letnice pev-ske zveze »Ljubljana« in je sodeloval pri podoknici knezoškofa Antona Jegliča povod-om njegovega jubileja v Zvezi slovenskih pevskih zborov. Pevski zbor je poslal za-stopništvo v Moravce povodom 30letnice tamkajšnjega pevskega društva in 40letnice delovanja njegovega dirigenta g. naduč-telja Tomana. Dne 1. decembra 1922 je so-deloval na koncertu v prid Udrugiženja novinar-jev. Iz statističnega dela povzamemo, da je štel pevski zbor ob koncu koncertne se-zone 130 članov in članic, imel je poleg 12 sej 4 izredne občne zborn, na katerih je med drugimi izvolil za častnega člana srbs-ko pevsko družino »Stanković«, spremenil je poslovnik glede sestave odbora in je znižal ustanovnino na 100 Din. Preteklo koncertno sezono je smatrali za pev. zbor kot najbolj plodovito, a tudi naporno leto. V priznanje svojega dela je bil odlikovan povodom 30letnega obstoja od Nj. Vel. kra-lja Aleksandra z redom Sv. Save II. razre-da, katere priznanje se je pevskemu zboru letos na slovesen način izročilo. Prihodno koncertno sezono namerava prirediti pev-ski zbor Glasbene Matice koncertno turne-jo po pokrajinski zlete. Tekom počitnice izvede še dvoje koncertnih nastopov. Pri volitvah so bili voljeni v novi odbor ti-le g. z. Predsed-nik Josip Skalar, tajnik dr. Viktor Vovk, blaginjak Karel Lasbajer, ar-hivar Josip Cerar, načelnik moškega zbora Ivo Peruzzi, načelnica ženskega zbora Klementina Hrovatica. Pregledo-valca računov: Vojteh Galović in Ivan Konte. Pevski zbor se je stabiliziral in bo nadaljeval v skupni vzajemnosti svojo pričetno pot.

— Občni zbor Glasbene Matice v Ljubljani vrši se v ponedeljek, dne 9. julija 1923 ob 8. uri zvečer v pevski dvorani Glasbene Matice. Dnevni red: Otvoritev občnega zbora po predsedniku, poročilo tajnika, poročilo blaginjaka, poročilo pre-gledovalcev računov, volitve v odbor Glasbene Matice, predlogi in nasveti. Od-bor vabi vse člane, kakor tudi prijatelje Glasbene Matice, da se občnega zbora v obilnem številu udeležijo.

— Spored III. javne produkcije gojen-cev »Konservatorija Glasb. Matice« v Ljub-ljani, v torek dne 26. junija 1923 ob 8. zve-čer v dvorani »Filharm. družbe«. 1.) Wagne-r: Iz gorja radost — poje Pugalj Mirko, III. kons. let. (Sola ga. Wistinghausen). 2.) Čaikovski: Pesem brez besed, b. Schubert: Čebela, gosli svira Karel Rupeli, I. kons. let. (Sola Slati J.). 3. Schubert: Spev na vodi, poje Stefamija Kranjc. V. kons. let. (Sola ga. Wistinghausen). 4. Novak: Karneval-ska noč, klavir igra Mira Dobida. V. kons. let. (Sola Ravnik J.). 5. Donizetti: Cigan-čica, poje Vira Smolenska. V. kons. let. (Sola ga. Wistinghausen). 6. Viotti: Kon-cert op. 22, gosli svira Stanko Sever, III.

Kons. let. (Sola Jos. Vedral). 4. a) Suk: Le-zenda, b) Suk: Pomladna idila, klavir igra Zora Zarnik, III. kons. let. (Sola Ravnik J.). 8. Marschner: Arlja iz opere »Hans Heiding«, poje Olga Korenjak, V. kons. let. (Sola Wistinghausen). 9. a) Svendsen: Ro-manca, b) De van Oens: Scherco, gosli igra Vida Jeral. V. kons. let. (Sola Jan Slati). 10. Mozart: Arlja Fidelije iz »Titus«, poje Slavka Sax. V. kons. let. (Sola ga. Wistinghausen). 11. Chopin: Fantazija v f-mo lu, klavir igra Anton Ravnik. V. kons. let. (Sola Ravnik). 12. Beethoven: Tercet iz opere »Fidelio«, poje: Slavka Sax, Svetozar Banovec, Mirko Pugalj (Sola ga. Wistinghausen). 13. Liszt: Varijacije na Bachov temo »Weinen — Klagen«, klavir igra Jad-vica Poženel. VI. kons. let. (Sola J. Ravnik). — Vabilo se v prvi vrsti starši in sorodniki gojencev ter vse glasbojubive občinstvo, da poseti to produkcijo. Vstop-nina prosta, pobirajo se le prstovoljni dar-ovi v kritje stroškov.

— Koncert Pevske šole slov. bralnega društva v Trzinu. Vsi prijaznega vabila g. Albina Lajovica, ravnatelja trziške me-šanske šole, in zborovanja tamkajšnje »Pevske šole« sem se 9. junija udeležil koncerta, ki je napravil vsestransko naj-boljši vtis tako name kot na navzoče števil-ne poslušalce. O programu koncerta mi ne kaže govoriti, ker je bil sestavljen vsesko-zi iz skladb z mojim imenom, vendar mo-ram poudarjati, da g. Lajovic teži splošno za enotnost, rekli bi, stilnimi programi svojih koncertov, kar mu posebno štelem v dobro. Pevski zbor sicer ne presega šte-vilo 40, a je za to tem gibčnejši in enotnej-si. Zlasti dober je ženski zbor, živahen in svež, mešan zbor je mestoma nekoliko ro-bek, pri pesmih s krepkejšimi akcenti pa zelo korajžen. Moški zbor bo z doslednimi vajami v nedolgem času dosegel enotnost barve v glasovih, moški kvartet, splošno prijubljen v Trzinu, pa se skuša z največjo ambicioznostjo uveljaviti. Gdč. Engelsber-ger je pianistika dobrega okusa in lepo razvitega izražanja. »Pevska šola« mora preskrbeti za svoje koncerte je primernejši, boljši klavir. Gdč. Uršičeva ima srčkan, prijeten sopranček nenavadno lepe barve. Sega naravnost vsrce. Kot spremljevalca na klavirju sta se uveljavila tako g. zborov-odja sam, kot gdč. Kallingerjeva. Kon-cert »Pevske šole« je v prvi vrsti pokazal neumorno pričnost g. Albina Lajovica, ki je duša vsega trziškega glasbenega dela. Material, ki ga oblikuje in kleše, je sicer krhek, a kaže najvišjo voljo ter pričnost. Zbor se je decembra meseca uspešno me-iril z drugimi v Ljubljani. Uverjen sem, da s sodelovanjem moči, ki danes še stoji ta-koj ob strani, doseže zbor kmalu vse vr-line, ki jih dandanes zahtevamo od vseh vrstnih zborov. Porok za to pa mi je v prvi vrsti g. Albina Lajovic. E. A.

Kultura.

— Razstavo Meštrovicve plastike otvori »Narodna Galerija« v Jakopičevem paviljonu v četrtek, dne 28. t. m., ob 11. in vabi vse, da s številnim ob-iskom posetijo razstavo in počaste delo velikega umetnika-stvaritelja kosovskega hrama.

— Iz kraljestva palčkov. V sredo 27. tm. priredil VI. delčka osnovna šola (Sp. Siska) ob 18. uri v šolski telovadnici igr-o s petim. »Kraljestvo palčkov« in telovad-ni nastop. Prijatelji mladine se najljubne-je vabijo.

— Nova knjiga. Te dni je izšla v za-ložbi Katoliškega Tiskovnega Društva v Gorici nova knjiga, ki je bodo posebno otroci veseliti. To je knjiga, ki jo je za našo dečo spisal Karel Širok z naslovom »Slepi slavčiki«. V knjigi je zbranih 7 najlepših otroških povestic: »Slepi slavčiki«, »Tine-tov Janček«, »Belinka«, »Divja raca«, »Ka-storček«, »Bramca«, »Orož«. Naslovna stran in sedem vñjet je narisal naš primorski umetnik Avgust Černigoj. Knjiga je prav krasno opremljena in na najboljšem papir-ju. Gorški Slovenci so s tem delom na li-terarnem polju lahko ponosni, naša šolska mladina ima v tej knjigi novo vzorno čit-vo in naše otroško slovstvo, ki je do da-nes tako pomankljivo, je stopilo s to knji-go mogočen korak naprej. Knjiga stane ve-zena: 5 lir.

— Festival Paderewskega v Parizu. Slavni pianist Paderewski je priredil kon-cert v Champs-Elysees v koris francoskim laboratorijem. Nad 3000 ljudi je bilo že v dvorani; Nad se začne splošno vkanje, naj se razpoložljivi sedeži in stojšča pro-dajo na dražbi. Stivalst umetnik pa je igral tri ure; mnogo oči je bilo rosnih od ganutja. Po končanem vzporedno hoče oditi, toda poslušalstvo je za osemkrat pozvalo nazaj in igral je še nad eno uro. Kar sko-či nekdo na oder in prosil milosti za mo-stra, ki plače. Ko se je odpelal s svojo so-progo, je donelo na tisoče klicev za veli-kim Poljakom: »Hvala! Hvala, Paderew-ski!«

— Pierre Prud'hon (1758—1823). Člmy rojstni kraj tega slikarja, obhaia stoletnico stoletnico svojega sina. Po Napoleonovem naročilu je Prud'hon poslal strop v Louvru. Najznačilnejša je za njegovo osebnost slika »Zeffir odvalja Psho«, glavno njegovo delo pa »Pravčnost in osveta pre-ganjata zločine«. Poseben vpliv je imel Prud'hon na slikarico Konstanco Mayerje-vo (1778—1821), ki je, živeča z njim v za-upnem razmerju, upodabljala materinske brisčice in radosti, nazadnje pa si sama vzela življenje.

— Jean Chacornac (1823—73). Dne 21. junija je sto let, odkar je ugledal v Lyonu luč in moč tega sveta ta zvezdoznanec, ki je zasledil več planetoidov, izdal »Atlas éoliptique« in »Atlas letopisov kraljevske-ga observatorija v Parizu«.

— Poljska pisateljica Zmiedowska umrila. Kakor poročajo iz Varšave, je dne 15. tm. promislila priznana poljska pisa-тельница Zmiedowska.

Sokolstvo.

— Sokolska župa Kranj ima svoj redni nastop letos dne 1. julija t. v Radovljici, ki bo spojen s tekmi, ki se vrše ta dan zjutraj. Dopoludne je sprevod skozi mesto, potem skupšnje za popoldanski nastop. Po nastopu, popoldan, velika ljudska veselica s srečolovom in plesom. Pri vsej prireditvi sodeluje godba Dravske divizije pod osebnim vodstvom dr. Cerina. Župna društva bodo pokazala na tem nastopu vspehe sokolskega dela zadnjega leta, napre-dno občinstvo pa naj s svojim posetom po-kaže simpatijo našim sokolskim delavcem, da bodo šli v bodoče z enotnostjo in večin- veseljem na delo. Torej, 1. julija, vse kar čuti s Sokolom v Radovljico.

— Nastop sokolskega naraščaja v Ptuj. Mariborska sokolska župa je priredila v nedeljo 25. tm. izlet svojega naraščaja v Ptuj. Zlet je krasno uspel in se ga je ude-ležilo okoli 500 naraščajnikov. Na dvorišču kasarne kralja Petra I. je bil popoldne jav-nen nastop, ki je silajno uspel in je navdu-šil vse občinstvo.

— Sokolski Slet u Karlovcu 29. o. m. bit č, prema prijavama učenika, snažna manifestacija sokolske misli u gradu, koji je već decenijama poznat kao čvrsta i ne-obora kula jugoslovenskog Sokolstva. Ko-liko se dosele zeta, učestvovali će na tom župskom zletu novomeške župe pored svi-ju društava te župe još i Sokolska društva iz Zagreba (dva), Siska, Glina, Vrginmosta Gospića, Ogulina i Vojnica te seljačke so-kolske čete krajiškog okružja zagrebačke župe. Pošto budu još na Vidov dan izvr-šena župska natjecanja, sutradan 29. o. m. bit će dočekana pojedina društva a sva za-jedno dočekat će na stanicu Sokolska dru-štva iz Zagreba i Siska, koja stižu u Kar-lovac vozom u 10. sati dopodne. Sa stani-ce proći će čitava povorka gradom do So-kolane, gdje će se održati pokus za prostu vježbu. U 4. sata popodno bit će javna vježba s obilnim rasporedom, a u 9 sati uvečer svečana akademija, kod koje će su-djelovati i Sokolsko društvo I. iz Zagreba. Poslije tog zabava, Svi odbori Sokolskog društva u Karlovcu organizovali su poslo-ve oko sleta potpuno, te će svi gosti imati zajednički ručak uz umjerene cene a oni, koji budu htjeli moći, i dobro noćite. Karlovac radostnim uzbuđenjem isčekuje ovu sokolsku slavu, a prijateljiima Sokol-stvu iz bližih i dalekih krajeva pruža se pri-lika, da pridonesu i onj svoj dio ovog sla-va i da se uz to u tom mjestu našem gradu ugodno i bratski pozabavljaju.

— Radi nepredvidljivosti i neugodnih okolnosti, sav rad oko priprema II. Sokol-skog sleta župe Mostar morao se je u zadnji čas koncentrisati na sletišču, okd podizanja tribina i arene. Ali ipak, uz ve-like materijalne žrtve gragjevinški odsjele obežale, da će sletiste na vrijeme biti po-puno uređeno. Pošto se prostor za slet na-lazi u Gružu, to samo mora, drži se pre-ma izvještajima stručnjaka, da će ovu So-kolsku vježbišhte nadmaštiti uz raznovr-sne Sokolske vježbe, vojnika in mornara, svu lepotu mora i obale, koja se malaze ljudi zasadijeni čimprešom, maslinom i li-munom, prolećuće se u raznim mjestima do Hercegovackih planina. Na sletu će učestvovati više Sokolskih glazba megi in kojima će biti vesoma sublimna gla-za, sastavljena iz delotvornih i malih So-kolskog društva iz Korčule. Među razno-vrsnim takmacima na sletu vježbat će Ko-rčulanski Sokol, Mostarski čuvstveni narod-ni krui, a grupu oficira iz garnizona Mo-starskega vježbat će četini iz gr. Kadri-ka na konjima. Slet će trajati dva dana 28 i 29. ov. m. i bit će u potpunosti manifi-estacija jedinstva i nacionalne misli. In-teresarovanje za ovaj slet je većem veliko, obožavci od kamo se je odbor Dubrovničan odlučio da se pobliže spomenika Kralju Petru Velikom Oslapobodu baš za vrlime me sleta na Vidovdan održite, te se na njegovom podizanju radi neprekidno.

Julijska krajina.

— Obilježje srbskih dogodovk so slavili 23. in 24. t. m. gorški Slovenci s trpljenjem polnični občutki, ali brez ob-upavanja nad svojo bodočnostjo. Tre-čilo je v italijanski spomenik na Krnu, fašisti pa so sagrali divjaški krik, da so Slovenci razbili spomenik in sovra-štva do Italijanov. Priredili so od vseh vetrov in besnel nad nedolžnim sloven-skim ljudstvom na Kobariškem, poži-gali poslopja in preteпали in kamenjalji ljudi. Sredi kobariškega trga so zrušili spomenik našega skladatelja Volariča, mazali so ga in pljuvali so nani. Zupni-šče v Dreznici je zgrozilo. Naše nesreč-no ljudstvo je trepetalo v strahu pred italijanskim divjak in se skrivalo po gozdovih in hribih. Strahoparstvo je bi-lo ugotovljeno, da je strela poškovala spomenik, ali italijanska justica je po-grabila par mladih fantičev in svečano izrekla nad njimi obsodbo. Dolžna je deliti pravico, tako pa je italijanska ju-stica stopila med zločince in jih podpra-la v njihovi sovražni gohni proti Sloven-cem. Kaj takega je mogoče samo v Ita-liji ob sedanjih fašistovskih razmerah! Spomin na Krn je globoko zarisan v du-šo vsega jugoslovanskega naroda in ne bo nikdar pozabljen!

VREMENSKO POROČILO.
— Dunaj, 26. junija. (Uradno vremen-sko poročilo.) Včerajšnje zboljšanje vremen-a ne bo dolgo trajalo. Pritisk zračne atmosfere je še vedno nezapremljen. V severni Nemčiji je bilo hladno deževno vre-mo tako, da je tudi v naših krajih pričako-vati danes in jutri slabo vreme. Nebo se je hitro pooblačilo, temperatura bo padla in prevladovali bodo znova hladni severozap-adni vetrovi. Natančna prognoza ni mogo-ča, ker manjkajo poročila iz inozemstva. Vsekakor pa nekaj časa ni pričakovati to-plega vremena.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 26. junija 1923.

— PRAZNOVANJE VIDOVEGA DNE. Vlada razglasi: V četrtek, dne 28. junija 1923, na Vidov dan, ki se praznuje kot spominski dan preminulih boriteljev za vero in domovino, se bo v tukajšnji stolnici ob desetih daroval slovesni rekvijem. Istega dne se vrši v pravoslavni kapeli služba božja ob devetih. V evangelijski cerkvi je bogoslužje ob desetih. V državnih uradih se tega dne ne vrši služba. Delo v industrijskih, trgovskih in obrtnih obratih naj dopoldne počiva. Prebivalstvo se prosi, da okraši svoje hiše z državimi in narodnimi zastavami.

— Ker je Vidov dan po tarifni pogodbi praznik za tiskarsko osebo, »Slovenski Narod« na ta dan ne izide.

— Trgovine na Vidovdan ostanejo odprte. Z ozirom nato, da obratujejo na Vidovdan vsa obrtniška podjetja in tudi vsa industrijska podjetja ter z ozirom na to, da sledi Vidovnemu dnevu praznik je Zveza trgovskih gremijev sklenila na današnji seji da se pridruži stališču obrtništva in industrije, ter da ostanejo trgovine na ta dan odprte, da se ustreže željam kupujočega občinstva.

— Bančni zavodi na Vidov dan, dne 28. tm. ne poslujejo.

— **Druge pesem.** Današnji »Slovenec« prinaša v uvodniku ponatis »Samoupravinega« članka, v katerem glavno glasilo radikalne stranke komentira vladne odredbe proti Radiću in njegovi republikanski stranki. Vidno pod vtisom izjemnih mer, ki še bodo sledile, pristavlja v ponižnem zaključnem odstavku, da je to povsem druga pesem, kakor se je glasila na konferenci v Zagrebu. Verjamemo, saj so tudi klerikalci in Radićevci po konferenci v Zagrebu zapeli povsem drugo pesem! Radić je pisal v angleške liste najhujše klevete proti radikalni stranki in proti Jugoslaviji, klerikalci pa so se ogrevali za odcepitve Makedonije in dosegli v zadnjih tednih neverjetno podviganje svojega protidržavnega rovanja. V klerikalni stranki je mnogo gospode, ki stalno trka na svoja zapadnokulturna prsa in kleveta orientalizem Beograda in srbstva. Naj se potrdi in prečita dvakrat zaporedoma »Slovenec« uvodnik »Roparska politika« in pa »Samoupravine« članek »Potreben korak« in primerja možato mišljenje in moralno čistoto drugega s surovim psovanjem prvega (rop, plačkanje in izmoggavanje celokupnega prebivalstva, notorična lažnivost, nečuvna brezvestnost, neresnost in lenoba vlade!). Spoznala bo, da vzgaja pravoslavje še vedno boljše in plemenitejše novinarje, kakor pa katolištvo v Ljubljani. Kar se pa tiče »druge pesmi«, jo popolnoma odobravamo. Narodna volja je suverena in tudi vsak manjšinski drobec te volje je suveren, kadar se pogodi z voljo večine. Toda ta volja mora biti dobra in pod vodstvom čistih in poštenih voditeljev. Sicer pa pomeni narodova volja samo učinek časnih strankarskih demagogij. Akcije proti narodu so res nevarne, toda proti političnim demagogom brez rizika in brez dvoma lečljive. Torej se enkrat: ta druga pesem, ta vladna pesem z zakonom za zaščito države se ravna po prvi pesmi, po pesmi federalističnega bloka proti državi!

— **Nove izdane številke knjižnice tombole Jugoslovenske Matice** so: 80, 82, 57, 40, 74, 81, 7, 12, 90, 10, 48, 83, 62, 68, 6, 65, 85, 18, 51, 71, 47, 67, 86, 9, 88, 37, 63, 60, 28, 89, 70. Te dni se bodo razposlali vsi dobrički, kvaterne in činkvane, s čimer obenem naznanjamo, da so vsi dobrički, razen tombole izprani. Ako kdo na danes objavi številke zadane kak činkvin, ni treba pošiljati karte, ker je zato že prepoznano. V slučaju, da zgoraj navedene številke še ne prinesejo tombole, bomo kmalu žrebali in priobčili nove.

— **Izlet umetniške šole »Probuša«.** Dne 29. tm. na praznik sv. Petra in Pavla priredi umetniška šola izlet na Vrhniko, Borovnico in Pekel pod vodstvom ravnatelja šole akad. slikarja Franja Sterleta. Izleta se udeležijo tudi predsednik društva »Probuša« prof. Oto Grebenc in profesorski zbor šole. Odhod iz Ljubljane do Vrhnike z vlakom, potem peš do jezira Ljublanice in Galletove graščine, kjer je obenem pregled gradu, dalje v Borovnico in Pekel. Zvečer je na odhod zopet z vlakom iz Borovnice. Skupni sestanek je na južnem kolodvoru točno ob 7. uri zjutraj. Udeležniki dobe polovično vožnjo.

— **Proslava rojstva Josipa Ristića** se priredi v sredo dne 27. t. m. ob 18. uri zvečer na starem pokopališču pri sv. Krištofu (pri spomeniku). Člane inženjerskih, gozdarskih, jugoslovensko-čehoslovaških in v splošnovalce, vabimo k udeležbi. — Čehoslovaška obec.

— **Stavka mornarjev.** Po poročilu zagrebške »Rijeke« je stavka mornarjev v glavnem razširjena na društvo »Jadranska obalna plovdba« s 66 brodi v prometu in 34 v popravilu, in skupno s 212 častniki ter 1080 mornarji. Stavka je popolna in je izbruhnila radi vprašanja plač. Lastniki brodov se branijo povisati plače, izjavljajoč, da ima družba deficit in da subvencija deset in pol milijonov dinarjev, ki so jo dobili od države, ni dovoljna in je treba najmanj 60 milijonov dinarjev. Zastopniki »Savze« pomorščakov so izjavili, da ne verujejo, da ima družba deficit, ker je družba v zadnjem času povisala temeljno tarifo za osebe 18krat in za blago 15krat, medtem, ko je bilo osebju povisano samo za 5krat ali 8krat več. Centralni delavski Savez je izdal proglas na celokupni delavski razred, da je solidarnost s pomorščaki in jim za služaj potrebe nudi materialno in moralno

pomoč. O stavki je obveščena tudi »Internacionala transportnih in prometnih delavcev« v Amsterdamu, katere intervencija bo sledila v slučaju potrebe in posebno ako se stavka raztegne na prekomorsko plovbo. Parobrodni promet v Dalmaciji vrši sedaj nekaj manjših parobrodov raznih družb, ki so se sporazumeli z mornarji. Od »Kaštelanske plovdb« vozi parobrod »Jadrana« na progi Split-Kotor-Maršice, od »Poljiške družbe« »Kneza«, »Juraj Subica«, od »Omiške plovdb« na progi Split-Krilo-Dugrat-Omiš in parobrod »Petar Zrinjski« na progi Split-Metković. Včerajšnja vest se je nanašala na to družbo in ne na »Jadransko plovdb«. Danes smo se hoteli telefonsko informirati na Sušaku, pa je nam pošta odgovorila: »S Sušakom ne morete govoriti, ker je proga pokvarjena«.

— **Smrtina kosa.** Umrla je v Ljubljani po dolgi mučnoli bolezni g. Rozalija Pust roj. Potokar, soproga obče znanega mešarskega mojstra. Pogreb se vrši jutri ob pol 16. iz hiralnice Sv. Jožefa, Vidovdanska cesta, na pokopališču v Štepanju vas. Blag ji spomin!

— **Smrtina kosa.** V Dolenji vasi pri Cerkljici je umrla v starosti 73 let gospa Marija Sterle, mati našega znanega akad. slikarja in ravnatelja umetniške šole »Probuša« v Ljubljani. Pogreb pokojnice je bil danes dne 26. tm. N. v m. počiva!

— **Prošenje za službo pri mestni občini Ljubljani.** Z magistrata nam pišejo: Razni prosilci in prosilke vlagajo prošnje za različnejše službe pri mestni občini Ljubljani. Mestni magistrat opozarja, da so vsa službena mesta na magistratu zasedena in da se vsako izpraznjeno službeno mesto javno razpiše v Uradnem listu in v vseh Ljubljanskih dnevnikih. Vlaganje prošnje za nerazpisane službe itd. je torej brezuspešno ter imajo prosilci le nepotrebna pota in stroške.

— **Znamenje časa.** Pomanjkanje in dragota drv se je pokazala tudi leos na kresni večer. V okolici smo opazili le malo kresov, v primeri z drugim leti. Tako se polagoma opuščajo stare šege.

— **Koliko naših ljudi se sme izseliti v Ameriko?** Za bodoče leto za našo državo določena nova kvota za naše izseljence v Združene države severnoameriške znaša 6000. V prihodnjem letu se torej iz naše države v Ameriko lahko izseli 6000 oseb. Določilo se je, da se sme izseliti iz Bosne in Hercegovine 300 oseb, iz Črne gore 500 oseb, iz Dalmacije 823, iz Hrvatske in Slavonije 1992, iz Slovenije 800, iz Vojvodine 900 in iz Srbije 685.

— **Prepovedan list.** Po odredbi ministrstva notranjih del je od 16. t. m. prepovedan uvoz in razširjenje nemškega lista »Simplicissimus«, ki izhaja v Münchnu, ker so njegove publikacije naperjene proti naši državi.

— **Celjske vesti.** Vidovdanska proslava. V četrtek 26. junija proslavi celjska pravoslavna cerkvena občina Vidovdan s parastosom za padle bojevnike, kateri se vrši ob 9. zjutraj v veliki dvorani Narodnega doma. Po parastosu bodo slavnostni govori. — Vpisovanje na državni trgovski šoli se vrši 2. in 3. julija od 8.—12. dopoldne. K vpisovanju je pristojna zadnja šolska spravevala in krsni oziroma rojstni list. Gojencem in gojenkam izven Celja je možno prigraditi se in poslati predpisane listine po pošti. — Naraščalski dan celjske sokoške župe, kateri je bil preložen radi epidemije, se vrši šele v nedeljo 29. julija v istem obsegu. — Trgovine bodo na Vidov dan v Celju odprte. — Policijska vest. V ponedeljek je bil aretiran in v zapore okrožnega sodišča izročen lič Jurij iz Gredence pri Krapini radi potepuštva.

— **Mariborske vesti.** Bitka v Razvanju. Nedelja naj bi bila »treznostni dan«. Popoldne je bil v mestnih gostinlah res treznostni dan, bile so večinoma prazne, ker je zopet vse romalo ven v vinotoče in v Razvanje, kjer je imela požarna bramba svojo veselico. Ker so Razvanje še zelo nemško razpoložene, je prišlo do pretepa. Pri tem so bili tepeni tudi kmetijski fantje, ki so moriborske Slovence smatrali za Orjunaše. Pozneje so se fantje zbrali oboroženi s kolmi in vilami in napadali posamezne Slovence. Enega so nevarno poškodovanega pobili na tla. — Tudi za državne uradnike ni stanovanja. V Mariboru se še vedno nadaljuje čudeži, da dobijo razni tuji verizniki takoj stanovanje, dočim državni in železniški uradniki čakajo že leta na stanovanje. Tako je nastal položaj, da novo dospeli uradniki sploh ne morejo vršiti svoje službe, ako si niso po kakšnem srečnem naključju preje sami preskrbeli stanovanje. Že pred tremi tedni smo poročali, da novi inspektor dela pri ministrstvu za socialno politiko ne more nikamor pod streho. Obrnil se je v skrami silil tudi osebo na g. okrajnega glavarja, v katerega območju se nahaja nekaj vil že dlje časa praznih. Pa tudi tu je bil kratkoročno odbit. Ne prestopa mu drugega kakor da se vozi vsak dan na svoje prejšnje stanovanje pri Celju. Tudi njegovi uradniki so primorani ležati na tleh — v uradu. Radi teh nevdržljivih razmer zelo trpi vse uradovanje. — Vlom v Poljčanih. V ponedeljek dopoldne so iz Poljčan zaprosili za pomoč mariborsko državno policijo, ker se domneva, da so z velikim vdomom v hotel Bauwein v zvezi tudi mariborski vlomilci. — Afera majorja Grebence. Kakor znano, je za beogradskim »Balkanom« tudi mariborski »Tabor« očital majorju Grebencu svojčas pri 45. pp. razna groždelstva, ki da jih je Grebenc izvršil zlasti nad Milanom Zaričem, kateremu da je Grebenc dal jezik odrezati. Tozadevna tožba se je zdaj izvršila v Beogradu, kjer se je očitano izkazalo kot neutemeljeno. Sedaj pride na vrsto baje tudi »Tabor«, oziroma zg. Črnetič in Lenart, ki sta v »Taboru« vest potrdila.

— **Parobrodni promet po Donavi.** Avstrijska donavska parobrodna družba je odredila nove obsežne predpriprave, da na primeren način preskrbi parobrodni promet po Donavi, ki je zlasti v poletju važen za inozemske potnike. Neposredna zveza med zapadom in vzhodom in obratno preko postaj: Pasov, Linz, Melk, Krems, Dunaj, Bratislava, Budimpešta, Beograd, Loma-Palenka, Rusčuk, Džurdzevo bo preskrbljena z mnogimi razkošno opremljenimi parobrodi, ki imajo na krovu restavracije, kabine in spalnice. Ekspresni parobrod vozi vsako nedeljo in sredo iz Dunaja do Džurdzeva, vsak petek pa do Beograda. Za vožnjo je potrebna samo vrsta dotične države, kamor potnik potuje, med potjo pa se ne bo zahtevalo nobenih nadalnjih viz. Preskrbljeno je tudi za vse potrebne železniške zveze. Informacije daje: ravnateljstvo na Dunaju in prometno ravnateljstvo v Budimpešti (Direktion in Wien, III. Hinter Zollamtsstrasse 1. in Verkehrs-Direktion Budapest, V. Rudolfstr. park 2.) Zastopstvo je tudi v Zemunu in Bukarešti (ravnatelj Glaser, Bukarešta, Calea Victoriei 103) kakor tudi na vseh postajah in potniških uradih.

— **Iz Hrastnika nam poročajo:** V nedeljo dopoldne se je vršil v Hrastniku pogreb umrlega veleposelnika, bivšega narodnega poslanca in dolgoletnega župana občine Trbovlje, Ferdinanda Roša. V spremstvu mnogobrojnih štajerskih rojakov, ki so prihiteli, da se poslovijo od nepozabnega, odličnega narodnega bojevnika, so odnesli gasilci in ožji prijatelji truplo pokojnega na pokopališče v Drago. K pogrebu so prišli tudi zastopniki raznih društev, korporacij in politične oblasti iz ostalih krajev Slovenije. Za žalnim sprevodom je šla mnogobrojna šolska mladina na čelu z učiteljstvom, gasilno društvo iz Hrastnika in Trbovlje, orožništvo, lovci in velika množica domačega občinstva. Nagrobni govor je imel v imenu domačih kulturnih društev g. Simonček, ki je naglašal veliko zaslug pokojnega kot odličnega in zavednega narodnega bojevnika. Govorilo se je dalje še g. Dolinšek v imenu gasilnega društva, g. Zupan v imenu lovskega društva in g. Kolenc v imenu Kmetijske družbe, za katero si je pridobil pokojni mnogo zaslug. Pristno slovo od zemskih ostankov plemenitega in požrtvovalnega moža je pričal, da bo njegov duh še dolgo živel med nami, ki so ga poznali in cenili njegovo neumorno delo za ogroženo štajersko zemljo. Pogreba so se udeležili med drugimi: višja nadzornika Južne železnice Sajoč in Ludvik, dr. Karlovšek in I. Rebek iz Celja, dr. Kramer iz Ljubljane, M. Dolničar, kot zastopnik SKS I. Drogenič, železniški nadzornik Šufaj, sodni svetnik dr. Pernat in veletržec Elsbacher iz Laškega in mnogo drugih. Pokojnikom bodi lahka domača gruda, za katero je živel in delal!

— **Žužna železnica sprejema uradniške pripravnike.** Obratno ravnateljstvo Južne železnice, personalni oddelček, v Ljubljani sprejema za prometno in transportno službo večje število uradniških pripravnikov, in sicer absolutne srednjih šol z maturato ali njim sorodnih šol. Nekolico, lastnoročno spisane prošnje je vpslati na gostni naslov do 31. julija 1923 s sledečimi prilogi: krsni in rojstni list, samski list, domovnico, prav sveno izpovednico (ne nad šest mesecev staro) vojniško izpravo, zadnje šolske izpovednice in potrdilo o zaposlenosti v času od izstopa iz šole do sedaj.

— **Pojasnili.** Med »Raznimi nezgoda« smo poročali, da sta zakonca Kalan napadla in pretepla Helena Janežič, sprovednikovo soprogo iz Zelene jame. Dotična vest pa ne odgovarja istini in smo bili tozadevno mistificirani.

— **Razne nezgode.** Nadpaznikovega sina Frana Debeveca, je na Martinovi cesti ugriznil neki pes v glavo. Ker se je bilo bati, da nastanejo kakšne komplikacije je bil deček oddan v bolnico. Občinska uboga Marijeta Frihar iz Domžal, je padla po stopnicah in si zlomila levo roko. — Trgovci Fran Paternost, je padel z močvica in si zlomil levo roko. — Posestnikovega sina Jakoba Juklija iz Bernika pri Cerkljah je sosedov hlapec sunil v prepiru z nožem v levo rebro stran in ga precej poškodoval. Poškodovanci so bili prepeljani v bolnico.

— **Dve težki nesreči.** Kovaški vajenec Alojzij Kastelic iz Krke pri Litiji, je v soboto, na kresni večer, streljal z močnjakom. Radi neprevidnega ravnanja pa se je nenadoma možnar sprožil in naboj je odletel Kastelicu v obraz ter ga težko poškodoval. Tudi je dobil poškodbe na roki. — Delavec Martin Bregar, zaposlen v apnenici Karla Beva v Litiji, je v soboto razstreljal skalovce z dinamitom. Ker so pa en naboj ni takoj sprožil, je Bregar nekako čez eno uro prišel, da si temu ogleda vzrok. Ravno v tem hipu pa je dinamita patrona eksplodirala in udarila Bregarja v obraz. Bil je težko poškodovan in bo najbrže oslepel. Tudi ima pohabljen oboji oko. Oba poškodovanca sta bila prepeljana v ljubljansko bolnico.

— **Poskušeni samomor.** Radi tatvine v železniških vozovih v Zidanem mestu je bil aretiran železničar S. Med zaslišanjem je orožnika prosil, da ga puste na stranišče, kjer si je prerezal vrat. Težko poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnico.

— **Vlom na Štajerskem.** V Smarju pri Jelšah na Pohorju je bilo vdomljeno v stanovanje odnate učiteljice in odnošeno raznega perila in obleke v vrednosti 30 tisoč 700 kron.

— **Državni pravdnik in zagovornik.** V Osljeju sta se pri sodni obravnavi sprla državni pravdnik Rill in zagovornik dr. Raizner. Ker je državni pravdnik zagovornika razžalil, ga je slednji tožil radi razžaljenja časti.

— **Nadaljne aretacije v Mariboru.** V Mariboru sta bila zopet aretirana dva vlomilci, ki sta v zvezi z zadnjimi vdomi v mestu. Tudi tri ženske so bile aretirane.

— **Koncert v kavarni »Emona«** se vrši danes v torek ob 8. zvečer. Igra ljubljanski orkester.

— **Pokusiti je treba razne vrste testenine »Pekate«.** Temu dišijo ene druge, druge, akoravno so izdelane vse iz enega testa.

— **III. Ljubljane strojeplavce** je edino »STOEWER« zastopstvo Ljubljana, Selenburgova ul. 6/L.

Šolstvo.

— **Matura na tehniški srednji šoli** se je vršila 22. 23. in 25. junija t. l. pod predsedstvom nadzornika g. vladnega svetnika Subica in ravn. namestnika ing. Leo Novaka. Maturu so napravili vsi kandidati IV. letnika višje strojne šole in sicer: Bostele Jože, Drašler Slavko, Požkar Jože, Golob Fran (z odliko), Jereb Jože, Korbar Fran, Kralj Edo (z odliko), Kunstler Albin, Maglia Ivan, Magussig Guidon, Ogorevc Fran, Rebernik Fran, Rovšek Vlado, Stefanovič Bogdan, Šefinec Ivo (z odliko), Štrukelj Fran, Trontelj Ivo. — Predmeti ustnega izpita so bili: mehanika (prof. dr. Rožič), mehanika (prof. ing. Stofla), strojegradba in mehanična tehnologija (prof. ing. Premelj). — Absolventje višje strojne šole so podali pod vodstvom svojih profesorjev izjenzitve na počitno potovanje v Nemčijo. — Ob slovesu, ko je predsednik komisije razdelil maturitena izpovedila abiturientom, jih je opozoril na grozne posledice alkohola, ki danes tarejo še v prav posebnih meri slovensko ljudstvo. Poudaril je, da ravno sedaj odhajajoči gospodje, ki bodo vodili v bodočnosti velika industrijska podjetja, lahko mnogo pripomorejo, da se ublaži grozni uničujoči vpliv alkohola na delavske sile in družine in stem na ves narodu. Podal jim je prelepa, zares hvaljevredna navodila za celo bodočnost v življenju!

— **Absolventje Slov. trg. šole** v Ljubljani letnika 1911 in 1912 se udeležijo desetletnice absolventov letnika 1912. Obvezne prijave naj se vpslojejo najkasneje do 1. julija t. l. na naslov: Franc Resman, ravnatelj Mestne hranilnice, Radovljica.

— **Konec šolskega leta 1923-24** na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani je v sredo dne 27. tm. Ravnateljstvo prost vse gojence, da vzamejo šolska naznanila v pisarni Glasbene Matice tekom uradnih ur, to je od 9.—12. in od 3.—6. v sredo. Redni gojenci konservatorija naj prineso seboj kolek za 1 Din, ki je potreben za izpovedilo. Brez koleka se šolsko naznanilo konservatorijem ne izdaja. — Ravnateljstvo.

— **Dekliška 8 razredna osnovna šola** v Kranju priredi v dne 28. in 29. tm. vsakokrat od 9. do 12. in od 3. do 6 pop. v šolskem poslopiju razstavo ženskih ročnih del in risarskih izdelkov. Starši in vsi, ki se zanimajo za napredek ženske mladine — pridite!

Turistika in sport.

— **Sturm, Graz: Primorje 7:3, 5:1.** Radi nedostavljene brozavne odpovedi so prvi pričakovanju prispeli graški nogometaši v soboto v Ljubljano in ni iz sportnega stališča preostalo, kakor v zadnjem trenotku napovedati dve nogometni tekmi. Primorje je s tem aranžmajem pridobilo na ugledu, njegovi moštvi sta pa odigrali morebiti najtežje letošnje treninge. Dasi je graški Sturm prispel v Ljubljano s tremi rezervami, ni njegova moč zaostajala za kompletnim moštvom, ker je oba dni kot vodja napada nastopil trener, znani internacionalce Heist, (iz dunajskega W. A. F.) ki je baš nekaj dni prej dobil odpustnico od dunajskega Fussballbunda. Vtis imamo, da je nogomet, ki so predvajali gostje, bil razven wackerskega, najboljši učinkovit, kar smo ga letos videli v Ljubljani. Kombinacija napadalne vrste je bila famozna, vmes pa so posegali izborni strelci z razantnimi strelci. Osobito Dellinger in Heist sta se izkazala kot nenavadna šuterja. Da teh dveh ni bilo zraven, ne vemo, kako bi bile obe tekmi izpadli. Celokupno moštvo je igralo proti pričakovanju visoko stoječ nogomet s točnim kombiniranjem, z odlično tehniko stopanja, pokrivanja, sigurnega startanja ter nagle taktike. Ni čuda, da je moral marsikateri napad Primorja razpasti v točno delujoči obrambi Sturmovi, predvsem pred odličnim backom Diamantom. Primorje je nastopilo v soboto z rezervami, da jim omogoči trening in jih vplelje v težje tekme. Poizkus se je iz sportnega oziroma popolnoma posrečil. Goli, ki so padli v polovici (6), gredo na rovaš slabe obrambe in deloma vratarja. Zato pa je v drugem polčasu igralo z veliko odločnostjo in vodilo igro proti od vnože tzučnim gostom. Drugi dan je igral Primorje kompletno ter oddal Sturm trdega nasprotnika. Nismo mnenja, da je Primorje prvi ali drugi dan odpravljalo, ker je igralo požrtvovalno in podleglo pač radi dobrote gosov, ki so bili boljši strelci, medtem ko je oba dni bila igra vseskozi otvorenja, mestoma s premočjo Primorja, vsekakor pa igrami v besnem tempu in z napetimi položaji. Moštvo ima danes eno rano v centerhalfu, ki je sicer najbolj poztvovalen igralce Ljubljane, ki pa ni zmogel mednarodnega jakega Sturmovega trija. Čim dospel novi trener, bo moštvo Primorja pokazalo ne samo sobotno in nedeljsko odlično igro, temveč tudi številne rezultate. Igrajo se oba dni na obeh straneh v vzorno disciplino in fineso. Sodnik Mus je sodil oba dni dobro. V enem ožiru pa je znova potrdil napako, ki smo jo že ugotovili v njegovih premenljivostih. Ne mislimo na odločitve glede ofsajdov, kojih premenljivost se vsled malenkostne škode ne obični in rado iz subjektivnih ožirov preze. Pač pa bi moral nekoliko premisliti, predno diktira 11m proti igralcem, kakor Vrančič in Birs, kojih fairnessa in korektnost je splošno.

— **Kino Tivoli.** »Kaznjene« iz temnice Sing-Sing, krasen in izvanredno senzacionalen film moderne ameriške filmske produkcije. Originalni posnetki Sing-Sing, glasovite ameriške jeitnisne, urejene po najmodernejšem sistemu in zanimivi prizori iz življenja v newyorskijh ulicah. Film je ena najkrajših ameriških učinkovitosti, ker se jih je do sedaj predvajalo v Ljubljani. Občinstvo pa se opozarja obenem na velik pustolovski film »Čuda džungle« (The Mirkles of jungle), ki se predvaja v petih delih od četrta dalje. Največji pustolovski film te sezone!

— **Našel se je včeraj ključ (Wertheim)** v Tivoli pri Celinovem gradu. Ima št. 43. Dobi se pri Lovru Breclinski čevljarški mojster, Vidovdanska cesta 1.

— **Zamenjan dežnik.** Ujuzno prošim dotično osebo, ki se je peljala s ponedeljskim jutranjim osebnim vlakom na progi Pragersko - Zidan most - Ljubljana ter pomotoma zamenjala moj dežnik z monogramom K. R., naj sporoči svoj naslov na »Slov. Narod«.

— **Najden slammik.** Gospod, ki je med vožnjo iz Ljubljane na Vrhniko izgubil slammik, ga dobi v gostilni pri Mostičku Pod Rožno dolino št. 44.

— **Dotični gospod, visok, v rjavi obleki,** s čepnikom, ki si je v soboto okrog 10. dopoldne pri nakupovanju borovnic prisvojil 20 dinarjev, kateri so padli na tla neki dami, je dobro poznan in se v lastnem interesu pozivlja, naj danes vrne na upravo Slovenskega naroda pod št. 20 Din.

no priznava in pri katerih so zavestni fofli in roke izključene. Čim večja in odličnejša je kazen, tem razumnejši in previdnejši bodi sodnik! To edino svetujemo g. Husu, da v bodoče Primorju ne prisodi neopravičeni dve enajstmetrovki kot v nedeljo in mu pokvari igro z izidom, ki ga ni zaslužilo. V prvi polovici sobotne tekme so gosti vodili igro z velikim elanom in podri primorsko obrambo s 6 goaji. V drugem polčasu se izpremenila igra v premočje gostov, ki dosežejo tri gole, medtem ko gosti povečajo svojo zmago z 11m. Veliko hitrejša in lepša je bila igra drugega dne. Primorje prične napadati, v 8' Balincev izpada na gol, ki ga prekine sodnik z napačnim ofsajdom. V 13' oster šut Majličev. Nemci odgovarjajo in dosežejo v 17' vodstvo z 11m. V 28' drugi gol za Sturm iz kota in scrumage pred vratmi. Pri igralcih Primorja se opaža fizična bolazljivost, ki se izogiba odličnih sturmovih startov na žogo. V 39' zopet solo Balincev, ki mu ga predloži levo krilo in ki se ponesreči s predčasnim padcem. V 43' pada po Dellingeru krasen gol iz daljine 15m. V 5' drugega polčasa se izloči iz ostro napadajočega Primorja zveza Bregar, njegov solo konča v autu. V 18' lovi Jandigaj stransko nizko žogo, do 26' uspešna kombinacija Primorja z dvema ostrima šotoma Majliča, v 25' končajo napadi s kombinacijo Zargal, Majlič in Bregarjevimi učinkovitimi goli. V 26' zastrel Zargal sigurno šanso v aut. Sturm odgovarja s protinapadi in doseže po Heistu v 29' ubranljiv gol iz daljine. V 41' lepa kombinacija Primorja in s sledeče premočjo. V 43' odnese lep Zargajev center pazljiv branilec Diamant. V 43' sledi druga 11m proti Primorju. V 45' zaključijo igro Balince s neuspešnim solonapadom.

Društvene vesti.

— **Odbor »Kola jugoslovenskih sester«** v Ljubljani izjavlja z ozirom na notico v »Jutru« dne 21. tm. da je podružnica »Kola jugoslovenskih sester« v Mostah pogostila učence in učenke iz ljudske šole v Mostah ob priliki prvega obhajila, ne pa glavno društvo »Kolo jugoslovenskih sester« v Ljubljani. — Odbor.

— **Občni zbor Ljubljanske moške podružnice »Družbe sv. Cirila in Metoda«** se vrši dne 30. junija (v soboto) t. l. ob 6. uri zvečer v C. M. pisarni v Narodnem domu. P. n. odborniki in člani podružnice se vjdno vabijo k udeležbi. Sklicatelj Prof. A. Bartel.

— **Gozdni piknik** priredi gospodarsko napredno društvo za šentjakovski okraj v nedeljo 1. julija v idiličnem smrekovem Regaljevem gaju pod utrdbam starega ljubljanskega gradu. Piknik traja ves dan. Preskrbljeno je za najraznovrstnejše originalne razdelitve, da bo prišel vsak na svoj račun. Več na plakatih.

— **Ustanovni občni zbor »Kuratorija za slepce«.** Društvo »Kuratorij za slepce«, ki ga pravila so od vlade odobrena, ima svoj ustanovni občni zbor jutri, v sredo, dne 27. junija ob petih popoldne v »Dobrodelni pisarni« na Poljanskem nasipu št. 10. Zelolet je, da bi k društvu pristopilo mnogo članov. Članarina znaša 10 dinarjev, ustanovnina 500 dinarjev.

— **J. n. a. d. »Jadrana«** priredi v sredo dne 27. junija poslovilni večer v restavraciji »Zvezda«. Ujuzno vabimo vse goste, starešine, da se udeležijo polnoštevilo. Pričetek ob 20. uri. — Odbor.

— **Pokrajnska zadruga tapetnikov za Slovenijo** v Ljubljani opozarja vse čepniške mojstre in dotične sedlarje, kateri izvršujejo tapetniško obrt, da se vrši za valence, kateri bodo redno dovršili učno dobo, predpisana preizkušnja za pomagala brez takse dne 12. julija 1923. K preizkušnji se lahko prijavijo tudi pomočniki, ki so po 16. februarju 1908 redno dovršili učni čas. Valence ali pomočniki mora vložiti do 4. julija 1923 pri združnem načelstvu kolika prosto prošnjo za pristupitev k preizkušnji za pomagala, priložiti prošnjovalno izpovednico. O nadaljnih navodilih, za preizkušnjo se obvesti priprilance pisemno. — Načelstvo.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 26. junija (Izv.)** Zaključek. Devize: Curih 16.10, 16.15, Pariz 5.525, 5.60, London 417.—, 419.—, Berlin 0.0775, 0.820, Dunaj 0.1255, 0.1267, Pariza 2.72, 2.74, Milan 4.015, 4.025, Newyork 90.—, 90.50, Budimpešta 1.02, 1.06. Valute: dolar 88.50, 89.50, lira 3.96, 3.99.

— **Curih, 27. junija (Izv.)** Današnja predborza: Beograd 6.35, Berlin 0.0048, Amsterdam 219.60, Newyork 5.605, London 25.85, Pariz 34.60, Milan 24.85, Pariza 16.70, Budimpešta 2.90, Varšava 0.0055, Dunaj 0.00787, avstr. žig. krone 0.0079.

— **Trst, 26. junija.** Beograd 25.20, Berlin 0.021, Pariza 67.30, Pariz 138.—, London 103.25, Newyork 22.30, Curih 399.—.

Poizvedbe.

— **Našel se je včeraj ključ (Wertheim)**

Gospodarstvo.

RAZVOJ ANGLEŠKEGA GOSPODARSTVA v l. 1923.

Okupacija rurskega ozemlja je ugodno vplivala na razvoj angleškega gospodarstva. Kriza, ki je začela sredi l. 1920. in dosegla svoj največji razmah v poletnih mesecih 1921, je prešla tekoma l. 1922 v stagnacijo. Sebe letos v prvih mesecih se pojavljajo znaki boljšanja. Dobra konjunktura je bila predvsem posledica gospodarske onemoglosti evropskih kontinentalnih držav.

Seveda se ta konjunktura še ni uveljavila v vseh strokah. Predvsem si je opomogla po zasledbi Rura premogovna industrija. Njena produkcija je dosegla rekordno višino. Tudi izvoz premoga se razvil tako močno, da prekaša l. 1913, ko je bila registrirana največja izvožena množina.

V januarju t. l. je znašala izvožena množina 5.612.000 ton in sicer v Francijo 1.385.000 ton, v Nemčijo 522.000 ton, v Italijo 542.000, v Belgijo 427.000 ton. V februarju t. l. se je izvozilo 5.903.000 tone. In v marcu t. l. je dosegla rekordno, doslej še ne doseženo višino 7.180.000 ton. Izvozilo se je v posamezne države sledeče: v Nemčijo 1.836.000 ton, v Francijo 1.805.000 ton, v Italijo 788.000 ton, v Belgijo 611.000 ton. V aprilu t. l. je padla izvožena množina na 6.841.000 ton, kar pa je sezonski pojav. Izvoz premoga je povečalo povpraševanje Nemčije in pa Francije, ki je zlasti potrebovala koksa. Zato se je tudi cena premoga, se bolj pa koksna cena zvišala in je znašal povpreček cen od prve dekade januarja do konca aprila 39% od 27 na 38 šilinov.

Železna industrija se približuje vedno bolj privednemu stanju. Francoski pohod v Rursko ozemlje je povzročil v zapadno nemški industriji zmanjšano produkcijo koksar čigar posledice občutijo francoski industriji. Obe težki industriji, nemška kakor francoska, sta zavzemali na svetovnem trgu veliko mesto velikega producenta. Sedaj pa se je svetovno-gospodarska struktura internacionalne težke industrije bistveno spremenila. Pretežno večina produkcije je sedaj v rokah nedotaknjenih industrij v Angliji, predvsem pa v Ameriki. Tako so iz prejšnjih producentov postali Francozi in Nemci sedaj najboljši odjemalci. Dandanes prospeva in cvete angleška industrija. Razvoj železne industrije je sledeč: Produkcija železa povprečno l. 1913 869.000 ton, železa 649.000 ton, izvoz železa 240.000 ton, železa 421.000 ton; januarja l. 1923 železa 577.000 ton, železa 644.000 ton, izvoz železa 359.000 ton, februarja železa 552.000 ton, železa 718.000 ton, izvoz železa 323.000 ton, marca železa 644.000 ton, železa 815.000 ton, izvoz železa ind. 374.000 ton.

Na Angleškem imajo 487 plavžev. Koncem l. 1922. jih je bilo v obratu samo 169, koncem marca pa 202. Te številke dokazujejo, kako velik dobiček domača rurska okupacija tej stroki angleške industrije.

Situacija v tekstilni industriji je precej stabilna. Kupcev ni in izvoz stagnira. V aprilu se je situacija znatno poslabšala. Izvoz bombažnih tkanin je znašal letos v prvih 3 mesecih 1080 milijonov jardov, napram istemu času lanskega leta tedaj znatno povečanje.

Brezposelnost povzroča še vedno veliko skrbi angleškim narodnim gospodarjem. Število brezposelnih se je počasi manjšalo. 30. aprila t. l. je bilo brez posla še vedno 1.269.000 delavcev, to je 11,3% vseh delavcev, organiziranih v združenjih »Trade-Union«. Koncem marca je bilo nezaposlenih 12,3%. V posameznih strokah industrije je bila nezaposelnost glasom podatkov s dne 31. marca t. l. (podatkov za april še ni moglo dobiti) sledeča: Brezposelnost (v odstotkih članov Trade Union) gradbenarstva ind. 8,9, prometovna ind. 6,1, strojna ind. in ladjedelstvo 22,2, kovinska 9,1, bombaž-

na 9,2. Največji odstotni delež izkazuje strojna in ladjedelna industrija z 22,2% v dokaz, da je ladjedelstvo najbolj trpelo v gospodarski krizi, ki še ni premagana. Septembra 1922. so veletrgovske cene dosegle svoje najnižje stanje po vojni. Od tedaj se je pojavljalo konstantno dvigovanje cen. Indeksna številka »Economista« je dosegla koncem maja 201. Za podlago mu služijo cene v razdobju 1901-05, ki jih vzame za 100. Dočim veletrgovske cene že skozi par mesecev naraščajo, cene v mali trgovini še vedno padajo. In koncem aprila so bili življenjski stroški samo za 70% višji nego leta 1914. V januarju so bili za 78%, v marcu za 74% višji.

Za gospodarski razvoj so najbolj merodajne številke angleške zunanje trgovine l. 1923.

Uvoz v milijonih a. f.: januarja 99,7, februarja 83,9, marca 90,0, aprila 86,4. Izvoz v milijonih a. f.: januarja 76,7, februarja 67,3, marca 70,0, aprila 75,3.

Zunanja trgovina se tedaj počasi boljša. Največji prirastek vrednosti izkazuje izvoz premoga, ki se ga je izvozilo meseca aprila za 8,9 milijonov a. f.

Splošno je položaj dober. Razvojna tendenca kaže kvišku. Vendar je le na pretek v veliki meri posledica rurske okupacije. Kakor hitro na svetovnem trgu zopet nastopi konkurenca Nemčije in gospodarsko ozko zvezanih Francije in Belgije, se položaj angl. gospodarstva zopet poslabša. Dandanes še ni bogve koliko upanja na pomirjenje med Francozi in Nemci. In angleška industrija iz te sedanje situacije zajema velike svoje dobičke.

.....

VSEM INDUSTRIJALCEM, TRGOVCEM IN OBRATNIKOM.

Z naglimi koraki se bliža otvoritev III. ljubljanskega vzorčnega velesejma, bližajo se dnevi trinita in samozvesti naše domače industrije, obrti in trgovine, katera bo na sejmšču zopet pokazala strmečim očem delo enega trudopolnega in izredno težkega leta. Naši pridobitveni krogi vedo dobro upoštevati pomen ljubljanskih velesejmov in se prido prigrabijo k udeležbi, vendar pa se še dobe omahljivi, kateri čakajo s svojo prijavo do zadnjega trenutka, ko je največkrat že vsled pomanjkanja razstavnega prostora prepozno.

Ljubljanski velesejmi so dvignili Ljubljano do slovesa velesejmskega mesta in z poštrevovalno propagando se je posrečilo, da danes v inozemstvu Ljubljano dobro poznajo, kar poprej ni bil slučaj. V južnih krajih naše države se je pričela upoštevati slovenska industrija, obrt in trgovina in marsikateri trajne trgovske zveze so se ustanovile, sklenile in ojačile na sejmšču.

Naloga in dolžnost vsakega industrijalca, obrtnika in trgovca je, da se udeležijo III. velesejma, ker samo z združenimi močmi vseh zamoremo našo največjo narodno gospodarsko manifestacijo kar najstlažje privediti, povzdigniti še bolj naš sloves in pokazati, kaj zamoremo na industrijskem in obrtnem polju, ter da bo kmalu prišel čas, ko ne bomo v Jugoslaviji več odvisni — od inozemstva. Zato pa je treba poštrevovalnosti vseh pridobitvenih krogov in si vzemimo za vzgled naše severslovanske brate Čeha. Posebno letos je to želeli, ker vlada izredno zanimanje s strani kupcev iz vseh krajev, kateri se že sedaj javljajo v velikem številu in smo vsled tega prepričani, da se bodo dosegli lepi kupčijski uspehi ter tako zopet malo oživil našo trgovino, katera se nahaja še vedno v stagnaciji.

Da se olajša delo velesejmskemu uradu, se prosimo vse, da nemudoma dopišujejo prijavitelje, ker se zamore potem pravčasno pričeti z razdeljevanjem prostorov in upoštevati posamičkov želje.

Z informacijami Vam je na razpolago velesejmski urad na razstavišču ob Gosposvetki cesti.

Dotične tvrdke, ki so se prijavile, da zgrade na sejmšču III. Ljubljanskega velesejma lastne paviljone, opozarjamo, naj z tozadevnimi deli čimprej začnejo in ne čakajo na zadnje tedne pred otvoritvijo. Takrat bodo razne stavbene in druge tvrdke tako zaposlene, da pravčasna izgotovitev ne bo mogoča drugače kot s pomočjo nadurnega dela, kar bo vse podražilo. Čim prej kdo začne z delom, tem manjše stroške bo imel.

.....

—g Novosadska blagovna borza 25. junija. Novi Sad, 25. junija. Na produktivni borzi notrajo: Baška pšenica 77 kg, 2-3% v vožnji 1 vag. 441,25, baška 76 kg, pšenica 435, ista 75-77 kg, 3 vag. 437,50-440, ista 77-78 kg, 2-3% 3 vag. 440, baški ječmen 64-65 kg, pšenica 290, baški oves 1 1/2 vag. 306,25, baška koruza 19 vag. 262,50-267,50, bela 2 vag. 305, okrogla 1 vag. 275, zdrav oves 2 vag. 272,50, koruza 8-10% defektna, 2 vag. 245, beli baški fižol, iskanje 640, baška moka »a« 1 1/2 vag. 665-667,50, »b« 3 vag. 665-667,50, »c« pšenica 635, »d« pšenica 570, »e« pšenica 500, »f« 5 1/2 vag. 425,30, otrobi v vrečah od jute pšenica 135, v papirnatih vrečah 1 vag. 130. Tendence stalne.

—g Kmetijski poisk po deželi: Oddelek za kmet. priredi v prvi polovici meseca julija t. l. naslednja strok. predavanja na Kranjskem. v nedeljo dne 1. julija t. l. v Zagorju ob Savi o potrebi kmetijske izobrazbe, samopomoči in poljedelstvu (Jereb) v Grbičah in Adiščah o splošnem kmetijstvu (Konda). v nedeljo dne 8. julija t. l. v Križki vasi o izboljšanju kmetijstva (Jereb) v Semniku in na Planju o poljedelstvu, živinoreji in obč. organizacijah (Gregor) v Vel. Podlogu o poljedelstvu (Ambrož) v Studenčah pri Lescah o vzorinah hlevih, gnojilnih in grezninah (Sušič). v Sinjah o kmetijski izobrazbi in živinoreji (Konda). na Brdu o živinoreji (Marinček). na Polomu (Kočevje) o splošnem gospodarstvu (Zdošek). v nedeljo dne 15. julija t. l. v Žubnem pri Vel. Gabru o izboljšanju kmetijstva (Jereb) v St. Jurju (Radeče) o izboljšanju kmetijstva (Ambrož) v Hleboh pri Lescah o vzorinah hlevih, gnojilnih in grezninah (Sušič). Na Stajerskem: v nedeljo dne 1. julija t. l. v Lelčah (bivše Korosko) o splošnem kmet. gospodarstvu (Wernig). v Belčinih (Prekmurje) o higieni hlevov in o bistvu živalskih kužnih bolezni (Vojski). v Cernelavcih in Vanečih (Prekmurje) o živinoreji in prašičereji (Pavlica). v nedeljo dne 8. julija t. l. v Koprivni nad Črno o planjarstvu in živinoreji (Wernig). pri Sv. Bolentu o splošnem kmet. gospodarstvu (Zupanc). v nedeljo dne 15. julija t. l. v Prevaljah o splošnem kmet. gospodarstvu (Wernig). pri Sv. Urbanu o vinarstvu, sadjarstvu in o gnoju in gnojenju (Zupanc). v D. Bistrici (Prekmurje) o higieni hlevov in bistvu živ. kužnih bolezni (Vojski). v Salovcih in Velikih Dolcih o živinoreji (Pavlica).

—g Dobava navtičnih instrumentov. Hidrografskega urada vojne mornarice v Boki Kotorski si namerava nabaviti razne navtične instrumente za potrebe vojne mornarice ter želi tozadevnih ofert. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobava mesa. Dne 11. julija t. l. ob 11. uri dopoldne se bo vršila pri intendanturji Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave mesa za garnizijo Ljubljana za čas od 1. avgusta do 30. sept. 1923. dne 9. julija pa pri komandi vojnega okroga v Celju glede dobave mesa za garnizijo Celje. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobava mesa. Pri intendanturji Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 9. julija t. l. pri komandi vojnega

okroga v Karlovcu pa dne 10. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave mesa za garnizijo Zagreb, oziroma Karlovac za čas od 1. avgusta do 30. septembra 1923. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobava špaga. Pri ravateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 9. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave razne špaga itd. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

USTANOVITEV ČEŠKOSLOVAKO-MADŽARSKO TRGOVSKE ZBORNICE.

—Praga, 22. junija. (Izv.) V tukajšnjih trgovskih krogih vzbuja veliko zanimanje akcija madžarskega delegata na zadnji medparlamentarni trgovski konferenci v Pragi Dreha, ki hoče ustanoviti češkoslovaško - madžarsko trgovsko zbornico. S tozadevnim predlogom se je Dreha že obrnil na madžarsko ministrstvo trgovine in upa, da bo njegov korak našel odgovarjajoče razumevanje. Na ta način naj bi se vzpostavili med obema državama normalni gospodarski stiki. Budimpeška trgovska zbornica je že razpravljala o tem vprašanju, ki je našlo odobravanje zlasti med zastopniki srednje industrije. Veleindustriji pa imajo še nekatere pomisleke in se ni o odločili niti za, niti proti. Če se odločijo za ustanovitev še oni, bo vprašanje madžarsko - češkoslovaške trgovske zbornice bržkone v kratkem ugodno rešeno.

Razne stvari.

Pod lavo je hotel umreti. Ko se je valila reka lave iz Etna proti okolici Linguaglosse, so bežali kmetovalci iz svojih hiš. Zapazili so, da enega manjka. Zato so hiteli do njegovega stanovanja, od katerega je bila lava oddaljena samo še 15 m. Našli so starega kmeta, ki je ležal na tleh in se ni nič znebil za njihov prihod. Tresli so ga in klicali, na kar je zahteval, da naj ga pustijo v miru. Morali so poklicati vojaške narodne milice, ki so starega kmeta z vso silo spravili na varno. Ves jezen je bil, zakaj da ga ne pustijo, da bi izvršil svoj sklep in poginil v svoji hiši, katero je nato res kmalu lava zasula.

Dvakrat kršen, dvakrat oženjen, in želi dvakrat umreti. V Zagrebu je bil arhitrar Rudolf Čuplić iz zadrskega okraja, ki ne vé koliko je pravzaprav star. S prvo ženo se je ločil in se oženil v drugo. Čuplić je bil kot enoletno dete na cesti izločen in našel so ga ljudje in ga še enkrat krstili z imenom Rudolf. Tako je dvakrat kršen in ima dve zakoniti ženi. Ker pa je policija radi bigamije zaprla, je smele izjaviti, da ne želi sedaj nič drugega, kot dvakrat umreti. Samo v Ameriko naj gre.

Tragična usoda udeležencev konferenc v Genovi. »B. Z. am Mittag«, ki izhaja v Berlinu, prinaša premišljana vreden zaključek. Od udeležencev mednarodne konferenc v Genovi jih cela vrsta ni več med živimi. Umorjeni so bili: Valter Rathenau, nemški kancelar, poljski zunanji minister Narutowicz, ruski poslanik Vorovskij, usmrčen je bil grški ministrski predsednik Gurnaris in na begu ustreljen bolgarski ministrski predsednik Stamboliski. Zastopniki zapadnih držav na tej konferenci so sicer še vsi živi, ali ni eden ni medtem ostal na kmalu.

Nenavaden trik. Iz kupeja železniskega vlaka v Berlinu, je stopil neki gospod. V tem trenutku je priskakljala k njemu neka mlada dama, mu ovila roke okoli vratu ga večkrat poljubila in rekla: »Oh, papa, kako se veselim, da si prišel! Stari gospod je damo objel z obema rokama in jo pritisnil na prsa. Mlada dama je nato pogledala tujca v obraz in izraz presenečenja se je zrcalil v njenega obraza. »Ali saj vi niti niste moj papa!« je zajela. Hla in se hotela iztrgati iz njegovega objema. »O seme, je izjavil tujec in je pri-

vil se kropkeje k sebi. »Jaz sem vendar tvoj papa in ti si moja že dolgo izgubljena hčerka in ne izpustim te preje, da dobiš kakega policajna.« Ko je stražnik prišel, je našel diamantno iglo starega gospoda v roki mlade tatice.

Kako je treba čitati knjige. Čitati pomeni v latinščini legere in ta beseda znači tudi »nabirati, pobirati«. To se pravi, da mora čitatelj nabirati sadove svojega čuvstva. Isto pomeni starejši slovenski izraz »brati«, ali nemški »lesen«. »Savoir lire, quelle science!« (Kako velika umetnost je čitanje!) je zaklical nek strancoski kronist. Mislimo, da znamo čitati; ali je pa to gotovo? Ali naj čitamo hitro ali počasi? — Vzdržemo ali v kratkih presledkih? Vse to je naravno odvisno od možne pazljivosti čitatelja, od časa, ki mu je na razpolago in od zanimivosti knjige. Napet roman čitamo zelo naglo, ker se zelo zanimamo za razvoj dejanja in za njegovo razvoljanje. Goto-ve dele čitamo morda v drugič. Če je pa nasprotno zelo enoličen, bodisi v stilu, bodisi v dogodkih, ga pa čitamo čisto drugače in spuščamo cela poglavja, samo da pridemo do konca. Počasi in zbrano pa bomo čitali filozofsko delo. Kolikokrat se bomo pač vrnili do stavka, ki nam ugaja. Nasprotno bomo tudi z veliko vnemo čitali potopise ali pustolovščine. In kaj naj rečemo o študijskih knjigah, o suhih zbirkah, iz katerih črpamo podatke in v katerih iščemo nasvetov? Ravno z ozirom na te moramo skušati doseči umetnost v čitanju, kajti ravno tu smo si svesti, da je čitanje umetnost. Vprašajte o tem stalne goste knjižnic. Ti vam bodo povedali, da je mogoče metodno prelistavati knjige. Ta dva izraza že tvorita sama ob sebi antitezo. Če hočete najti zanimiv oddelek v kaki knjigi, se ne boste vsedli in začeli čitati celo knjigo, dokler ne opazite na strani tristo, da ste našli to, kar ste iskali. Treba se je tako globoko zamisliti v duh avtorja, da se najde iskani oddelek kar približno na dotični strani. Te umetnosti se pa človek ne nauči v enem dnevu. Veliki iskalki, kot sta bila na pr. Voltaire in Montaigne, delajo drugače. Najprej prešturajo naslov in zadnjo stran, nato naglo pregledajo predgovor in kazalo in tako kmalu najdejo ono, kar iščejo, že po površnem pregledu celotne vsebine knjige. Seveda velja to samo za osebe, ki se spoznavajo že dolgo let na knjige. Osebam, ki žele dobiti kak od katerekoli knjige, svetujemo, naj si pišejo opombe po Montaignovi metodi, »da malo odpomorejo izdajstvu spomin«. Opombe se lahko pišejo na različne načine. Najslabši način je gotovo pisanje na rob knjige, kajti s tem se knjiga umiči. Če že kdo noče odjenati od tega načina, naj si kupi, ako ima za to sredstva na razpolago in ako ima dotična knjiga dve izdaji, ljudsko izdajo na slabšem in cenejšem papirju in v njo zapisava svoje beležke. Navadno se pa vzame poseben papir, beleži nanj stvar, ki človeka zanima, in stran knjige, in ta papir ostane sprajdi ali zadalj v knjigi. Lahko se tudi napravi cela kartoteka in razdeli po kategorijah: filozofija, pravo, zgodovina, romanji itd. Vsaka karta ima številko, ime avtorja, naslov knjige, stran in beležko. Če uporabljamo ta ali oni način beleženja, bomo vedno imeli mnogo večji dobiček od knjig, kakor pa, če bi jih samo prečitali. Ni je skoraj knjige na svetu, v kateri ne bi našli stavka, ki je vreden, da si ga zapomnimo ali zabeležimo. Čitati je pa vedno treba počasi, stopnjoma in premišljeno. Ni pravilno, če človek čita kar na slepo srečo vse v en dan, kakor mu pridejo knjige pod roko. Treba je nasprotno čisto sistematično izobraževati se v posameznih panogah znanosti in slovstva. Le na ta način ima človek od čitanja pravo korist. B-k.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Družabnico

SPREJME VELETRGOVCE k dobro vpeljaniemu trgovskemu podjetju. — Ponudbe pod »Sprejme« 6597a na upravo »Sl. Nar.«.

Sobo s separatnim vhodom in električno razsvetljavo, išče dobro situiran privatni uradnik, star 28 let. — Ponudbe je poslati pod »St. 2930/6605« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Proda se nekaj oprave za sparno sobo. Poizve se pri Antonu V. Ljavcu, gostilna, Sp. Šiška 87. 6607

Agilno prodajalko (ozir. POMOCNIKA), večšo tudi nekoliko korespondence in knjigovodstva, SPREJME TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM NA DEZELI. — Istotako sprejemno učenko, oziroma učenca. — Ponudbe pod »Takojšen nastop/6624« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Vizitke in kuverte priporoča

Narodna tiskarna v Ljubljani.

Obnovite naročnino!

Vajenec iz dobre in poštene rodbine, s primerno šolsko izobrazbo SE SPREJME v močni trgovini T. EGER, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2. 6631

LOKAL v Ljubljani, 75 m² velik, primeren za trgovino ali pisarno, SE TAKOJ ODDA. — Ponudbe pod »Promet/6622« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Lepo stanovanje V LJUBLJANI, 2 sobi, kuhinja, pritlikline, električna luč, SE ZAMENJA Z ENAKIM V MARIBORU. — Naslov pove uprava »Sl. Naroda«. 6601

Posodim 200.000 Din in 100.000 lfr, plačljivih v dinarjih, proti pupilarni varnosti. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 6610

Stanovanje, obstoječe iz štirih sob, pritlikline, kopalne, 18 čem PROTI PRIMERNI NAGRA. DI. — Naslov pove: H. Privšek, Miklošičeva cesta št. 18, I. nadstropje, desno. 6625

Stanovanje, obstoječe iz štirih sob, pritlikline, kopalne, 18 čem PROTI PRIMERNI NAGRA. DI. — Naslov pove: H. Privšek, Miklošičeva cesta št. 18, I. nadstropje, desno. 6625

Stanovanje, obstoječe iz štirih sob, pritlikline, kopalne, 18 čem PROTI PRIMERNI NAGRA. DI. — Naslov pove: H. Privšek, Miklošičeva cesta št. 18, I. nadstropje, desno. 6625

Stanovanje, obstoječe iz štirih sob, pritlikline, kopalne, 18 čem PROTI PRIMERNI NAGRA. DI. — Naslov pove: H. Privšek, Miklošičeva cesta št. 18, I. nadstropje, desno. 6625

Stanovanje, obstoječe iz štirih sob, pritlikline, kopalne, 18 čem PROTI PRIMERNI NAGRA. DI. — Naslov pove: H. Privšek, Miklošičeva cesta št. 18, I. nadstropje, desno. 6625

Stanovanje, obstoječe iz štirih sob, pritlikline, kopalne, 18 čem PROTI PRIMERNI NAGRA. DI. — Naslov pove: H. Privšek, Miklošičeva cesta št. 18, I. nadstropje, desno. 6625

Kupim MOTOR

2 HP, 300 V, istoimenski tok in TRANSMISIJO. FLORJANČIČ, Ljubljana.

BANATSKO MOKO la na vreče in vagonne razprodaja M. BIELIČ, Dunajska cesta 33 (pri »Balkanu«) po najnižjih dnevnih cenah. — Jamči se za prvovrstno blago. 6575

Defektno koruzo (ZA KONJE) razprodaja na vreče in vagonne M. BIELIČ, Dunajska cesta št. 33 (pri »Balkanu«) po najnižjih dnevnih cenah. 6574

Kumno, janež, RDEČO DETELJO, SEMENSKO AJDO, LIPOVO CVETJE, SUHE GOBE itd. plačljive najbolje — SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 6275

OVES, KORUZO, la na vreče in vagonne razprodaja M. BIELIČ, Dunajska cesta 33 (pri »Balkanu«) po najnižjih dnevnih cenah. 6576

Trgovci pozor! HISA V MARIBORU, priprava za vsako obrt, osem minut oddaljena od Glavnega trga, pripravna tudi za tvornico, električna napeljava za stroje, SE ODDA V NAJEM POD UGODNIMI POGOJI ZA VEČLET; event. se tudi prodaja. Naslov pove pod »478« Salnik, Maribor, Gosposka 36. 6633

Šivilja GRE SIVAT NA DOM ALI K SIVILJI. — Naslov pove uprava »Sl. Naroda«. 6600

Breja krava simodolske pasme, 650 kg težka, NA PRODAJ. — Poljanska cesta 55. 6594

Kupim bukova drva, bukove in hrastove prage. Ponudbe z navedbo cene, prosto vagon oddajna postaja, na: D. Francič, Črnomelj. 6583

Banatsko pšenico la razprodaja na vagonne, paritet vsaka postaja v Sloveniji. M. BIELIČ, Dunajska cesta 33 (pri »Balkanu«) po najnižjih dnevnih cenah. 6576

Trgovci pozor! HISA V MARIBORU, priprava za vsako obrt, osem minut oddaljena od Glavnega trga, pripravna tudi za tvornico, električna napeljava za stroje, SE ODDA V NAJEM POD UGODNIMI POGOJI ZA VEČLET; event. se tudi prodaja. Naslov pove pod »478« Salnik, Maribor, Gosposka 36. 6633

Trgovci pozor! HISA V MARIBORU, priprava za vsako obrt, osem minut oddaljena od Glavnega trga, pripravna tudi za tvornico, električna napeljava za stroje, SE ODDA V NAJEM POD UGODNIMI POGOJI ZA VEČLET; event. se tudi prodaja. Naslov pove pod »478« Salnik, Maribor, Gosposka 36. 6633

Trgovci pozor! HISA V MARIBORU, priprava za vsako obrt, osem minut oddaljena od Glavnega trga, pripravna tudi za tvornico, električna napeljava za stroje, SE ODDA V NAJEM POD UGODNIMI POGOJI ZA VEČLET; event. se tudi prodaja. Naslov pove pod »478« Salnik, Maribor, Gosposka 36. 6633

Šivilja

GRE SIVAT NA DOM ALI K SIVILJI. — Naslov pove uprava »Sl. Naroda«. 6600

Breja krava simodolske pasme, 650 kg težka, NA PRODAJ. — Poljanska cesta 55. 6594

Kupim bukova drva, bukove in hrastove prage. Ponudbe z navedbo cene, prosto vagon oddajna postaja, na: D. Francič, Črnomelj. 6583

Banatsko pšenico la razprodaja na vagonne, paritet vsaka postaja v Sloveniji. M. BIELIČ, Dunajska cesta 33 (pri »Balkanu«) po najnižjih dnevnih cenah. 6576

Trgovci pozor! HISA V MARIBORU, priprava za vsako obrt, osem minut oddaljena od Glavnega trga, pripravna tudi za tvornico, električna napeljava za stroje, SE ODDA V NAJEM POD UGODNIMI POGOJI ZA VEČLET; event. se tudi prodaja. Naslov pove pod »478« Salnik, Maribor, Gosposka 36. 6633

Trgovci pozor! HISA V MARIBORU, priprava za vsako obrt, osem minut oddaljena od Glavnega trga, pripravna tudi za tvornico, električna napeljava za stroje, SE ODDA V NAJEM POD UGODNIMI POGOJI ZA VEČLET; event. se tudi prodaja. Naslov pove pod »478« Salnik, Maribor, Gosposka 36. 6633

Trgovci pozor! HISA V MARIBORU, priprava za vsako obrt, osem minut oddaljena od Glavnega trga, pripravna tudi za tvornico, električna napeljava za stroje, SE ODDA V NAJEM POD UGODNIMI POGOJI ZA VEČLET; event. se tudi prodaja. Naslov pove pod »478« Salnik, Maribor, Gosposka 36. 6633

Trgovci pozor! HISA V MARIBORU, priprava za vsako obrt, osem minut oddaljena od Glavnega trga, pripravna tudi za tvornico, električna napeljava za stroje, SE ODDA V NAJEM POD UGODNIMI POGOJI ZA VEČLET; event. se tudi prodaja. Naslov pove pod »478« Salnik, Maribor, Gosposka 36. 6633

Trgovci pozor! HISA V MARIBORU, priprava za vsako obrt, osem minut oddaljena od Glavnega trga, pripravna tudi za tvornico, električna napeljava za stroje, SE ODDA V NAJEM POD UGODNIMI POGOJI ZA VEČLET; event. se tudi prodaja. Naslov pove pod »478« Salnik, Maribor, Gosposka 36. 6633



Zaloga klavirjev in pianinov
najboljših tovarov **Bösendorfer, Czapska, Ehrbar, Hösl, Schweighofer, Original Stügel** itd.
Tudi na obroke. Tudi na obroke
Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana,
Hilšarjeva ulica številka 5.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani
registrovana zadruga z omejeno zavezo
vabi

na svoj redni občni zbor, ki se vrši v četrtek, dne 12. julija 1923 ob 6. uri popoldne v „Prešernovi sobi“ restavracije Novi svet v Ljubljani, Gosposvetska cesta s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnika;
2. Poročilo nadzorstva;
3. Odobrenje letnega zaključka za poslovno leto 1922 in podelitev obsoletnosti;
4. Sprememba zadrugnih pravil;
5. Volitev celokupnega upravnega sveta in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

V LJUBLJANI, dne 26. junija 1923.

Upravni svet.

V slučaju nesklepnosti tega občnega zbora, vrši se v zmislu § 31 zadrugnih pravil pol ure kasneje na istem prostoru z istim dnevnim redom drug občni zbor ki je sklepčen neglede na število udeležencev.



Tužnim srcem javljamo žalostno vest, da je naša srčno ljubljena žena, mati, sestra in teta, gospa

Rozalija Pust roj. Potokar

danes ob treh zjutraj po dolgi mučni bolezni, v starosti 41 let, previdena s tolažili svete vere nenadoma preminula.

Pogreb drage pokojnice se vrši jutri ob pol štiri iz hiralnice Sv. Jožefa, Vidovdanska cesta, na pokopališču v Štepanjo vas.

Žalnoči ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze iskrene sožalja, ki so mi došli o priliki nenadomestljive izgube, ki me je zadela, za poklonjeno prekrasno cvetje in vence, za tolažbepolni ganljivi žalostinki, končno za čašče nad vse številno spremstvo na pokojnikovi zadnji poti izrekam tem potom vsem svojo najpristranejšo zahvalo.

LJUBLJANA, 25. junija 1923.

Mici Perdan.

Prager Presse

Znižanje naročnine.

Naročnina na dokazano najrazširjenější nemški dnevnik v Češkoslovaški Republici in v tujini

Prager Presse

znaša sedaj za Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev mesečno samo za jutranje in večerno izdaje Din 40—; samo jutranje izdaje Din 28—; poedinna številka jutranja z večerno Din 180—; številka nedeljsko izdaje z ilustrirano prilogo Din 3—.

Prager Presse prinaša najboljšo in objektivno informacijo o dogodkih, trgovskih, finančnih in industrijskih razmerah Male Antante, Srednje Evrope in vseh drugih držav, posreduje vrlo in neprestano vzajemne poslovne zveze vsake vrste (iskanje in ponudbe vsakovrstnega blaga) tako da je največji in najuspešnejši oglasnik.

Številke na ogled in ponudbe oglasov brezplačno.

Uprava PRAGER PRESSE, Praga III.
Nedudova 5. (Češkoslovaška Republika.)

Račun poštnege čekovnega urada v Zagrebu 40.156.

• pri Podružnici Ljubljanske kreditne banke v Mariboru 11.258

Enodružinska hiša,

nova, NAPRODAJ. — Zg. Šiška, Celovška cesta 127. 6437

Kupujem KUMNO

V VSAKI MNOŽINI. Ponudbe z vzorci in najnižjo ceno na LJUDEVIT SIRC, KRANJ. 6347

Vila

s prostornim vrtom, središče Ljubljane, krasna lega, na prodaj. Vse v najboljšem stanju, brez strank. Vsi se lahko takoj. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „Užitke 6603“. 6603

Traži se ispitani strojar

za srednjo parno pilano. Isti mora biti izučeni strojovnar i tokar. Ponudbe kod uprave ovoga lista pod „Strojar 6628“. 6628

Traži se ispitani dvoritelj

lokomobila za manji ugljenokop, koji je ujedno izučeni strojovnar. Ponudbe kod uprave ovoga lista pod „Ugljenokop 6629“. 6629

Božidar Kralj
Franja Rihtarjeva

zaročena

Ljubljana, 28. junija 1923.

Veća zavarovalna družba liče uradnika

s fiksnim plačom, kateri bi tudi potovali z dnevnici in provizijo. Ponudbe pod „M. H. 7000-6602“ na upravo Slov. Naroda. 6602

Pozor, trgovci!

Proda se dobro upolnjeno trgovsko podjetje

kjer se izvršujejo 3 obrti, z lepimi pisarniškimi prostori, v sredini Ljubljane. Resne ponudbe pod „Ugodnost 4000—6598“ na upr. Slov. Naroda. 6598

Železninar

starejša, samostojna moč s la. referencami, vešč več jezikov, sedaj na vodilnem mestu, želi službo premestiti za prvo moč ali poslovodjo. Gre event. v tovarniško podjetje železninske stroje. Dopisi pod „Železninar-strokovnjak 6599“ na upravo Sl. Nar. 6599

Nakup lesa.

pol smrekovega, pol jelovega, 6 m dolžine, 28—30 cm širine, 20, 25, 38, 40 cm debeline, borovca, 3 in 6 m dolžine, od 18 cm naprej, 50 in 80 mm debeline, vse na ostre robe obdelano, zdravo in ne krhko. Dobavno v 5 mesecih. Drog (Maste) 9—10 m, vrh 12—14, 11—12 m, vrh 14—17, ravne rasti, olupljeni, suhi. Točna dobava.

Trdne ponudbe z najskrajnejšo ceno franko vagon nakladalne postaje, s podrobno navedeno množino nujno na upravo Sl. Nar. pod „Nakup lesa 6596“

Večje industrijsko podjetje v Sloveniji išče za takojšnji nastop

knjigovodjo (bilanista)

zmognega tudi slovenske in nemške ter po možnosti italijanske korespondence ter

manipulanta

za nakup lesa in prevzemanje. Ponudbe pod „Strokovnjak 6525“ na upravo Slov. Naroda. 6525

Kontoristinja

za vsa pisarniška dela, SE SPREJME. — Pismene oferte je poslati pod „Št. 6434“ na upravo „Slov. Naroda“. 6434

Spalna soba,

eventualno tudi kompletna z vso opremo, dobro ohranjena, SE KUPLI. — Naslov pove upravo „Slov. Naroda“. 6487

20 do 30 tisoč Din

POSODIM proti vknjižbi na posvetilo in sigurnosti za primerne obresti. Pismena vprašanja na upravo „Slov. Naroda“ pod „Vknjižba/6440“. 6440

Traži se MLINAR

ZA MLIN NA DVA KAME. NA. Isti mora biti vješt pogonu motora na sirovo ulje. — Ponudbe na: Dr. Šandor Gorjan. Zagreb, Akademski trg. 6527

Kupi se HIŠA,

v kateri bi bila trgovina ali kaj sličnega, v Ljubljani ali bližnji okolici. — Ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod „Resen kupec/6502“. 6502

Imremlenn sobn

IŠČE ZA TAKOJ ali s 1. julijem MIREN MLAD ZAKON, SKI PAR. — Ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod šifro „Miren par/6502“. 6502

Dva konja.

skepljene in kobilu, oba zdrava in za vsako uporabo. NA. PRODAJ. Vpraša se v adju. tanturni pisarni 16. art. polka, telefon št. 264, v Ljubljani. 6486

Jurist

z upravo prakso in trgovsko naobrazbo, vešč več jezikov, stenografije in strojenisa. IŠČE POPOLNANSKO DELO: ev. SPREMENI SLUŽBO. — Ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod „Jurist/6488“. 6488

Radnik Trbovlje IŠČE DOBRO IZVEZANO in izobraženo strniro-tehnično moč

s prakso v delavnicah in tovarništvu, vešč organizacije delavnic, kakor tudi dela v tehnični pisarni in tovarniškem računovodstvu za službo tehničnega poduradnika pri obratnem vodstvu delavnic. — Reflektanti z dobrimi spričevali naj se oglašijo pisмено pri rudniškem ravnateljstvu v Trbovljah. 6494

Trgovci v Ljubljani!

Kateri bi bil voljan odstopiti eno izložbo v svoji trgovini za prodajo naših proizvodov na drobno in na debelo proti proviziji?

Tvornica bičevnikov na Lavrici Ogrin & Peric.

Naprodaj imam več vil, MALIH IN VELIKIH HIS s prostim stanovanjem in brez stanovanja. HISE Z OBRTJO, GOSTILNO IN INDUSTRIJSKA PODJETJA, PARCELE, GOZDOVE, TRGOVINE Z INVENTARJEM IN S PREVZETJEM BLAGA, MLINE IN ZAGE, GRASČINE z arondiranimi zemljišči v Ljubljani in izven Ljubljane. Ugodne cene in ugodni prodajni pogoji! — Resni kupci naj se zglase: Hinko Privšek, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 18, I. nadst., poleg sodišča. 6411

ODDA SE radi selitve stara, znana, dobrodoča GOSTILNA pri Rotu na Bohinjski Beli v bližini farne cerkve in šole, oddaljena deset minut od kolodvora in 20 minut od Blejskega jezera, jako obiskovana od letovitarjev in pripravnica za vsako drugo obrt ali trgovino. Zraven spada: gospodarsko poslopje, velika klet, ledenica, sadni vrt, velik vrt za zelenjavo in 1 ali 2 njivi. Odda se vse s popolnim inventarjem. — Ponudbe nasloviti na: Alojz Papler, Bohinjska Bela. 6627

Potapljači!

(ranilec) Iščemo 5—6 izučeni potapljačev za nujna potapljaška dela v neki dalmatinski luki. Glubočina 17—35 m, zdravniški nadzor. — Potapljači dobe dobro dno, hrana in stanovanje brezplačno. Za nujna in težka dela posebni dogovori. Za posebno dobre potapljače trajno in dobro nameščenje. — Ponudbe z navedbo zahtevane dneve, doslej izvršenih potapljaških del in časa zračeta dela je poslati čim prej na: A. Pavlovič & Mihajlovič, Beograd, Jakšićeva ulica 15. Prednost imajo rokodelci tesarji ali ključavničarji. 6129

Knjigovodja (-kinja)

vešč ameriškega knjigovodstva, SE IŠČE za popoldanske ure. — Naslov pove uprava „Slovenskega Naroda“. 6577

Meblovana soba

s posebnim vdomom, v sredini mesta, SE IŠČE s 1. julijem. — Ponudbe pod Soba se išče/6587 na upravo „Slov. Naroda“. 6587

Išče se stanovanje

(dve sobi in kuhinja) za mesec julij in avgust. — Ponudbe pod „Julij in avgust 6586“ na upravo „Slov. Naroda“. 6586

Kupi se STRUŽNICA,

že malo rabljena; eventualno tudi nova. — Ponudbe na: „Prva jugoslovanska tvornica riniče in ključke za čevlje“ Strazišče pri Kranju. 6561

Lična hišica

z nekaj sveta v ljubljanski okolici ali kamniškem okraju SE KUPLI. — Posredovalci izključni. — Ponudbe pod „S/6401“ na upravo „Slov. Naroda“. 6401

V CELJU SE PRODA tisk kolodvora ležeča HIŠA Z LEPIM VELIKIM VRTOM.

Za več let oddam takoj v najem že 43 let obstoječo kovačnico s pripadajočim stanovanjem. — Natančnejša pojasnila pri: Dr. Avgust Kollaritsch, Celje, Askerčeva ul. 7. 6632

V NAJEM VZAMEM POSESTVO

50 do 80 oralo veliko, event. tudi več, za daljšo dobo proti dobri najemini. Posvetilo naj bi imelo večjo stanovanjsko hišo in gospodarska poslopja, žirni in mrtvi inventar. — Naslov: Hinko Privšek, Ljubljana, Miklošičeva cesta 18, I. nadstropje (poleg sodišča). 6412

Zidna opeka,

normalno in močno žgana, priznana najboljša kakovost, SE NUDI VSAKO MNOŽINO PO DNEVNI CENI. R. SMIELOVSKI, arhitekt in mestni stavbnik, posestnik opekarne na Viču, Rimska cesta št. 2. 4150

Lepa meblovana, parketirana soba se odda

v mali hiši z uporabo vrta, separati uhod, v sredini mesta. Cena zmerna. Prednost imajo oni, ki bi proti polni vamosti posodili po primernih obrestih potrebno svoto za popravilo hiše. Ponudbe z natančnimi podatki pod „Mimo in snažno 6143“ na upravo Sloven. Naroda. 6143

Insertirajte v „Slovenskem Narodu“

SUHE GOBE

ponudite tordki

KMET & CO.

Ljubljana, Gosposvetska 18.

Uradniki, pozor!

V sedanjih težkih časih bodite skrajno previdni pri nakupu čevljev in ne kupujte dragih, netrpeljnih modnih in luksuznih izdelkov temveč le praktične, trpežne in lepe čevlje, ki jih edino dobite v

Zalogi čevljev

A. Schweitzer, Ljubljana,

na Pogačarjevem (Šadnem) trgu v paviljonu.

Moški čevlji, ročno delo že od 165 Din naprej. Nudim tudi to posebno udobnost, da sprejemam od svojih odjemalcev čevlje v popravilo. 6142

Išče se za čimprejšnji vstop spreten, samostojen

modelni

mizarski mojster

Stanovanje na razpolago. Ponudbe na naslov: Osiješka levaonica željeza i tvornica strojeva d. d. Osijek. 6611

Objava.

Cast nam je obvestiti slavno občinstvo, da smo uredili v naši tvornici poseben oddelek za

lesorezbarstvo in strugarstvo.

Proizvajamo vse vrste tisk. za zvonove, podložne deske, držala za vsako industrijo in vse fasnirane predmete za mizarje in industrije, lesene svetilke, stružene in rezljane. — Opremljeni smo z najmodernejšimi stroji ter smo v stanju vsako naročbo brzo in kulantno opraviti.

Priporočamo naše bogato skladišče električnih lestenec, nočnih svetilk in vse ostale elektrotehnične potrebščine. — Lastni proizvod električnih baterij in žepnih svetilk.

Ivan Paspas i sinovi - Zagreb

Poslovnica: Bogovičeva ulica 9. Interurban telefon 8—99.

Tvornica: Gunduličeva ul. 41. Tel. 7—25.

Portland-cement

v vsaki množini in po tovarniški ceni vedno v zalogi.

Trgovci dobijo primeren popust. Zastopniki se iščejo.

Prodajni urad Portlandskega cementa, Ljubljana, Dunajska cesta 31.



IZVRŠUJE
TISKARSKA
DELA V VSAKI
MNOŽINI IN SICER:
URADNE TISKOVINE, CE-
NIKE, KOVERTE, RAČUNE, HRA-
NILNE IN ZADRŽNE KNJIZICE, PO-
ROČNA NAZNAJILA, VABILA, CIRCULARJE,
VSTOPNICE, ETIKETE, MRTVAŠKA NAZNA-
NILA, ZAVITKE, ČASOPISE IN VSA V TISKARSKO
STROKO SPADAJUČA DELA OKUSNO IN CENO. NAROČILA
SPREJEMA TUDI »NARODNA KNJIGARNA«, PREŠERNOVA ULICA

LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA 5

Združene opekarne d. d. Ljubljana

nudijo v poljubnih množinah

zarezane strešnike

model „A“ in model „D“ (utorni crep), najpriprostejše, najtrpežnejše in najcenejše kritje streh sedanjosti, dalje

zidno opeko.

Na željo pošljemo popis in ponudbe. — Spretni zastopniki se sprejmejo.